ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ [illegible]
Տարեկան 7 Մէճիտ
Վեցամսեայ 3½ »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու 40 Ֆրանք
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
[illegible]
Դրամ փոխանցել [illegible] 115 [illegible] 100
[illegible]
Նամակներն [illegible]
առ Տէր եւ Տնօրէն
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս
ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱՐԵՐԷ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"بوزانتيون"
ارمنيه يومى سياسى غزته
صاحب امتياز ومدير مسؤل
بوزانت كچيان
طبعه و اداره خانه سى باب عالى جاده سنده ٣٨ نومرولو
دائرهٔ مخصوصه‌ده در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 92 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1897 ՓԵՏՐ. 20/4 ՄԱՐՏ | 30 ՌԱՄԱԶԱՆ 1314 | 20 ՇՈՒԲԱԹ 1312 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 92

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 20/4 ՄԱՐՏ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՈՐԲԱՆՈՑՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՔ

Բ. (*)

Մեր երեկի Ազգ. Լուրերուն մէջ հրատարակեր էինք Երուսաղէմէն մեզ հաղորդուած սրտաշարժ տեղեկութիւն մը, թէ ինչպէս գերմանական որբանոցին մէջ ընդունուած Տիարպէքիրցի հայ տղայ մը չերմ փափաք յայտներ է իր Եկեղեցիին մէջ խոստովանելու և հաղորդուելու։ Այս տեսակ հաստատութիւններու վերին Տեսչութիւններուն մարդասէր զգացումները կասկածի ներքև չեն թէև, բայց կը կանգնանք թէ ընդունուած տղաքն իրենց պատկանած դաւանութեան և հաւատքին հետ ամէն հաղորդակցութենէ կտրել կ'ուզուի։ Գուցէ մտորադած պաշտօնեաներու յատուկ եռանդ մ'ըլլայ սա. բայց հարկաւ լաւ տպաւորութիւն չըներ, և եթէ Եւրոպայ իրենց կեդրոններուն մէջ գիտցուի, թերևս չի թոյլատրուիր այսուհետև։ Դարձեալ Երուսաղէմէն փետր 10/22 թուով կը գրեն մեզ. «Երէկ խումբ մը հայ մանուկներ, վեցէն 11 տարու, Անգլիացիներուն պահպանութեան տունէն և ծխան Ս. Յակոբեանց Վանքին ապաստանեցան։ Ըսին լալագին թէ սիրով կը յօժարին անօթի մնալ, քան յիշեալ օտարներուն լուծը կրել, որք իրենց ո՛չ լեզուին, ո՛չ դաւանութեան, ո՛չ մէկ բանին կը համակրին։ Պատմեցին նաև թէ իրենց արգիլուած է իրենց կրօնակիցներուն հետ տեսակցիլ, իրենց լեզուաւ խօսիլ իրարու հետ. ո՛չ դուրսէն Հայու մը կը ներուի ներսիններուն վիճակն հարցնել իմանալ, ո՛չ ալ ներսիններուն թոյլ կը տրուի դուրսի հետ հաղորդակցիլ։ Ի՞նչ է արդեօք այս խստութեան պատճառը։ «Բիւզանդիոն» կրնա՞յ իմանալ և իմացնել մեզ։»

Կը ցաւինք որ չենք կրնար այս հետաքրքրութիւնը գոհացնել, և դէպքն այնքան արտակարգ կը թուի մեզ որ [illegible] կը դժկամակինք հաւատալ։ Մինչև որ այս դոյգ մը պարագութեանց վրայ աւելի մանրամասն ծանօթութիւններ և ապացոյցներ չհաղորդուին մեզ, չենք ուզեր հաւանութիւն մը հանել։ Բայց այնքան որոշակի և այնքան պարզօրէն պատմուած խօսութիւններ կարելի չէ որ անհիմն ըլլան բոլորովին։ Խնդիր է ուրեմն թէ պէ՞տք է մեր որբերն յանձնենք օտարներուն, գիտնալով հանդերձ որ անոնք իրենց լեզուն և իրենց Եկեղեցին մոռնալու և բոլորովին օտարանալու վտանգին ենթակայ են։ Ահա՛ չահեկան խնդիր մը, որ ակադեմական պիտի ըլլար եթէ կենսական այժմէութիւն մը չունենար. զի վերջապէս, անուրանալի է թէ դինինք չատ մը որբեր որք կարօտ են միջազգային բարեգործութեան, և Բարձրագոյն հրամանին համեմատ անոնց դաւառէ ի դաւառ ցուցակներն ևս պատրաստուած ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութիւններուն ինչպէս և մարդասէր մարմիններուն ծանօթ է թէ համեմատաբար ո՛ր աւելի թուով կը գտնուին անոնք։

Այս կենսական խնդրոյ վրայ մեր կարծիքն է թէ ամէնէն առաջ Ազգն ինք տէր պէտք է կանգնի իր որբերուն։ Հետևաբար, ո՛րչափ կարելի է որբախնամ հաստատութիւններ չատ պէտք է ունենանք, և լաւ վիճակի մէջ պէտք է ունենանք։ Դպրոցներէ, եկեղեցիներէ, վանքերէ աւելի կարեւոր են այս կարգի մարդասիրական հաստատութիւնք։ Հայ հարուստներու և բարեգործ անհատներու համար ալ առաքինութեան էն գեղեցիկ ձեւերէն մին պիտի ըլլար որբեր որդեգրել։ Բայց քանի որ տնտեսական տագնապին պատճառաւ ազգային միջոցները սահմանափակ են, յանուն մարդասիրութեան ընծայուած արտաքին օգնութիւնը սիրով կ'ընդունինք։ Կառավարութիւնը բնական պաշտպանն է իր հպատակներուն, և անոնց որբ տղաքներուն, և հետեւապէս կառավարական նպաստ միշտ կրնանք ակնկալել, ինչպէս խոստումն ալ տրուած էր՝ անոնց ցուցակներուն պատրաստութիւն հրամայելով։ Գալով անգլիկացի, ամերիկացի, ֆրանսացի, գերմանացի և իտալացի կրօնական և բարեգործական մարմիններուն բրած առաջարկներուն, անձուկ ազգասիրութիւն կամ կրօնամոլութիւն մեզ արգիլելք պէտք չէ ըլլայ մեր որբերուն վայելել տալու համար ո՛ և է կերպիւ իրենց ընծայուած բարիքը։ Միթէ պէ՞տք է թողունք որ խեղճութեան մէջ կորնչին կարգ մը տղաքն, որովհետեւ կը վախնանք որ եթէ օտար բարեգործ մարմին մը խնամքին յանձնուին՝ կարելի է որ մոռնան իրենց Եկեղեցին։ Անոնք, վերջապէս, այս տղաք պիտի ապրին և մարդ ըլլալու իրաւունք մ'ունին։ Եթէ Ազգը կարող է անոնց համար պէտք եղածն ընել, ամէնէն գոհացուցիչ կարգադրութիւնն ստացած կ'ըլլայ խնդիրը։ Հապա եթէ Ազգին բարեգործական ոյժերն ամէն բանի չե՛ն բաւեր։ Այն տղաքներուն ներկան և ապագան թշուառութեան դատապարտելու իրաւունքն ունի՞նք։ Ահա՛ խնդիրը։ Պէտք է որ ազգային պահպանութիւնն ամէն ձեւով ամէնէն նպաստաւոր պայմաններուն ընդունիլ տալու այն բարեգործ բայց օտար մարմիններուն որք տեղացի որբեր որդեգրելն իրենց դուրելի գործ մ'ըրած են։ Բայց որբերուն մեծագոյն չահերուն առջեւ, պէտք է երկիցս և երիցս մտածենք՝ կարկառուած այլ մերժելէն առաջ։ Թո՛ղ չնորհքով միջավայրի մը մէջ գրուին այս տղաքն և անտեր տղաք, այս է առաջին և կարեւորագոյն գործն։ Իսկ այն միջավայրին մէջ իբրև Հայ. Եկեղեցւոյ անդամ մեծնալնուն և ազգային լեզուն ուսնելուն համար Ազգը պարտական է հոգ տանիլ որքան իր ժամանակն ու կարողութիւնը ներեն։ Տնտեսական պարագաններն հարկաւ պիտի բարւոքին հետզհետէ, և այն ատեն Ազգը կարող պիտի ըլլայ ինքնաբերաբար չատ աւելի մտածելու իր աղքատներուն և որբերուն վրայ։ Հիմակ ամէնէն անհրաժեշտին պէտք է դիմենք, այն է կարօտութեան, մոլութեան և թշուառութեան դէմ մանկական թանկագին կեանքեր ապահովելու։

(*).—Շարունակութիւն երեկի թիւէն։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ՀԱՅԵՐՆ ԵԳԻՊՏՈՍ

Աղեքսանդրիա.— Տէգրան փաշա և իր գործերը.— Վարժարանները.— Հայ գաղթականներու վերջին կեանքը։

ԳԱՀԻՐԷ, 13/25 Փետր. 97

Նախորդ նամակաւս տեղւոյս ազգային գործոց և գաղթականաց վիճակի մասին տուած տեղեկութիւններս հրատարակած էիք. այս անգամ «ՍՈՒՏ ԱՂՔԱՏՆԵՐ» վերնագրով Խմբագրականնիդ ալ ամէնուս զգացածները կը պարզէր։ Նախընթաց կիրակի Գաւառական ժողովը գումարեցաւ և Վսեմ. Առաջնորդ Սրբազանի առաջարկութեամբ երկամեայ չրջան մ'եւս չնորհուեցաւ Քաղաքական ժողովին՝ որ այսպէս [illegible] տարի չարունակած պիտի լինի իր պաշտօնն և գուցէ տակաւին աւելի երկար ժամանակ։ Որովհետեւ Ժողովուրդն հանրագրութեամբ Քաղաքական Ժողովոյ հրաժարումը պահանջած էր Գաւառ. Ժողովոյ Վսեմ. Ատենապետէն՝ սա ալ կ'երեւի թէ դաս մը տալ ուզեց ժողովրդեան։ Սահմանադրութիւնն այս տեղ քմահաճոյքի ենթակայ է, ըստ պարագայից մերթ գլխի վրայ կը բռնուի՝ մերթ ոտքի տակ կ'առնուի։ Անկեղծօրէն խօսելով ես չատ Սահմանադրական մէկը չեմ. և անձնապէս անոր վերաքննութեան պաշտպաններէն եմ. սա միայն կ'ըսեմ թէ մինչեւ վերաքննելուն չչնորհուի մեզ՝ երբե՛ք չի կրնար ներուիլ ձեռքերնիս պատրաստ գտնուած օրէնքէն զարտուղիլ. հակառակ պարագային ըստ հաճոյս վարմունքը ժողովրդեան իրաւացի դժգոհութեանց տեղի կուտայ. ինչպէս կը գիտենք թէ օրէնքն այս բռնաբարման հանդէպ չա՛տ լուրջ ազգայինք ցաւած են և մտադիր են բողոք բառնալ ուր անկ է. Մենք յօժարեա ազգի խորհուրդ կուտանք՝ միջոց մը համբերել, զի Ներկայիս մէջ անհրաժեշտ պէտք կայ համերաշխութեան և խաղաղութեան։

Այս ամէնքը տեղի չեն ունենար անչուշտ եթէ մեր ազգային գործոց գլուխ գտնուող առաջնորդական տեղապահն իր պաշտօնին գիտակցութիւնն ունեցող կարող մէկն ըլլայ։ Եգիպտոսի առաջնորդական տեղապահն է Տէր Կարապետ քահանայ, բնիկ Եգիպտացի, տարիքով ծերունազարդ, անուսում, [illegible] եկեղեցական և ազգային օրինաց տգէտ, [illegible] Հայերէնագէտ խօսակցութեան, ծայրայեղ զգացմամբ որ մինչեւ երկրպագութեան կը հասնի, այնպէս որ [illegible] համար անգամ ժողովական հրամանին [illegible] պաշտօնէ. եթէ ժողովականք մինչև իսկ եկեղեցի [illegible] խելու համար այս տեղապահէն ստորագրութիւն ուզեն՝ առանց դիտողութեան կը ստորագրէ ալ, կը կնքէ ալ՝ [illegible], ինչպէս ալ ըլլայ, եկեղեցական կամ աշխարհական ինչ խնդրոյ վրայ որ դիտողութիւն ընէք իրեն՝ պատասխանն կը յանձնէ [illegible] և իր այս ընթացքէն այս մարդ իր մականունն առած է Ապու-Նա Անոմալի։ Այս քահանային պատմութիւնները չատ են մէկը միայն մէջ կը բերեմ. Տ. Մեսրոպ Եպիսկոպոսի առաջնորդութենէ հրաժարման միջոցին [illegible] այնքան աղմուկներ հանած է, այն ժամանակի Քաղ. Ժողովականք կը յանձնեն Տէր Կարապետ քահանային Մեսրոպ Սրբազանին յանձնելու համար [illegible] փակ անտուկ մը, ձեռքէն ստորագրութիւն առնելով թէ անտուկը փակ է։ Երբ Տէր Կարապետ կը տանի անտուկ Սրբազանի և սա կը տեսնէ թէ իբրեւ փակ իրեն ներկայացուած իր անտուկը բաց է՝ ստորագրութիւն կը պահանջէ քահանայէն թէ անտուկը բաց վիճակի մէջ կը յանձնէ իրեն։ Տէր Կարապետ որ արդէն Քաղաքական Ժողովականաց ստորագրութիւն տուած էր փակ վիճակի մէջ անտուկն ստացած ըլլալուն համար, (իրողութիւն բաց ըլլալն էր...) ստորագրութիւն մ'ալ Սրբազանին կուտայ թէ՝ անտուկը բաց կը յանձնէր իրեն։ Բարեկամ մը որ լսած է Տէր Կարապետէն այս պատմութիւնն, երբ դիտողութիւն կ'ընէ իրեն թէ ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ իրարու հակասական երկու ստորագրութիւն կուտար, մեր Ապու-Նա Կարապետը կը պատասխանէ—Անոմալի, օ պիզիմ պիլէճէկ իշիմիզ տէյիլ տիր, մէճլիսին պիլէճէկ իշի տիր։— Ասի իրողութիւն է, եթէ անհաւատալի կը թուի ձեզ՝ կրնաք ստուգել Սուքիասեան Սրբազանէն։

Ահա մէկ փոքրիկ նմոյչն Եգիպտոսի առաջնորդական տեղապահի գործունէութեան. այդ խեղճ մարդ որ 20-30 տարի առաջ այսպիսի վիճակ ունի եղեր, այժմ իր ծերութեան մէջ ի՛նչ եղած ըլլալը կրնաք մակաբերել։ Այս տեղապահին խեղճութեան և ժողովականաց թուլակցութեան պատճառաւ է որ Վերջերս Բաղիշեցի Սիմոն և Պերուացի Գէորգ անունով երկու քահանաներ Զմիւռնիոյ վիճակէն քաղաքս գալով ծանր գայթակղութեանց տեղի տուած են իրենց գինեմոլութեամբ, անձնականութեամբ, իրենց կոչմամբ ու [illegible]։ Վերջերս Գրեւացին մինչև իսկ յանդգնած է Զակազիկի մէջ ձեռնադրութիւն ալ ընել։ Մեր Տեղապահն ընդ երկար վարանումէ յետոյ վերջապէս յօժարեր է այս երկու քահանայից համար անցնելու չաբթու դանդատագիր յղել ի Պատրիարքարան։

Զկարծէք թէ Տէր Հօր մասին գրածներս իրեն ցաւ պիտի պատճառեն. երբե՛ք, նա արդէն իր անունն տեսնելով ընտրած ընդունած ըլլալէ դաս, բնութենէ ալ անզգայ ծնած կ'երեւի. գիչերները հանդերձները հանելով անկողին մտնել չունի, այնպէս նստած տեղը կը մրափէ, կ'ըսեն. այդ չկարծէք թէ ինք [illegible] մ'է։ Թէ այսպիսի ազգային ներկայացուցիչ մը մինչև ո՛ր աստիճան օգտակար կրնայ ըլլալ ազգին համար և պատուաբեր [illegible] աւելորդ կը համարիմ բացատրութեանց մէջ մտնել։ Սաչափ միայն կ'ըսեմ. կը նեղենք թէ այս տեղ, հակառակ երկրին զարգացեալ վիճակին՝ այսպիսի գլուխներ յարգի կը համարուին. մինչ կարող, գործունեայ, խոհեմ և լուրջ առաջնորդաց կարօտութիւն [illegible] խորապէս զգացուած [illegible]։

* *

Երանի թէ Գաւառ. Ընդհ. Ժողովոյ Ատենապետ փաչան գիտակ լինէր Հայերէն լեզուի և Բիւզանդիոն կարդալով տեղեկութիւններ ստանար ամէն խնդրոց մասին և դարմանին հոգ տանէր. քանզի զուրկ գտնուելով Հայերէն գիտութենէ և ազգային օրէնքներու և անմատչելի ժողովրդեան՝ ազգային գործոց մասին իր ծանօթութիւններն կը ստանայ այնպիսի՝ ֆրանսագէտ անձնաւորութիւններէ՝ որոց համար կասկած կը յայտնուի թէ նորա վստահութիւնը չարաչար գործածելով [illegible] ընդհանրապէս [illegible] ոչինչ [illegible] կը ներկայացնեն իրեն. Եթէ [illegible] Տիգրան փաշա ազնիւ անձ մ'է և վերջերս Հայ գաղթականաց մասին [illegible] հոգածութեամբը գովութեան արժանի է [illegible] գրուած է։

Կը լսեմ թէ Աղեքսանդրիոյ Երկսեռ վարժարանաց աղջկանց մասն այս չաբթու բացուեր է, սակայն տղայոց մասը տակաւին փակեալ կը մնայ, Ուսուցիչք, ընդ որս նոր տեսուչը, մի քանի ամիսներ հանգիստ վիճակ վայելեցին ստանալով իրենց ամսականները. կը տեսնէք թէ ամէն ուսուցչի բախտը միևնոյն չէ . . . ; Կը փափագինք որ ժամ առաջ տղայոց մասն ալ բացուի և Ք. Ասքանազ ալ տղայոց մասին մէջ արդիւնք ի հանդէս բերէ ի գոհութիւն տեղւոյն ազգայնոց՝ որք վերջին տարիներս չնորհակալ մնացած են աղջկանց վարժարանի մասին, ինչպէս [illegible] տարիներ թերթերը մէջ կարդացած էինք և այս անգամ ալ հաստատեցինք ծնողներէն։

* *

Գաղթականաց մեծագոյն մասը թէ՝ աստ և թէ՝ Աղեքսանդրիա կը չարունակեն իրենց անգործ կեանքն այնպէս ինչպէս նկարագրած էինք նախորդ նամակաւ և չատեր իրենց խորչնաւորութեամբ և գեղծ վարք [illegible] սկսած են զզուանք պատճառել հոգատար մարմիններու։ Ի՛նչ պիտի ըսէք եթէ իմանաք թէ այս օրեր Աղեքսանդրիոյ ստորնագոյն և գարշելի հանրատուներու տէրերը գանգատագիր զրկած են տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ՝ զայելու համար ծայրայեղ[illegible] չերն ը. . Երեւակայեցէ՛ք թէ այդ աղջիկներն այն կոյանոցներուն մէջ ինչ աստիճանի հասած պէտք է լինին խայտառակութիւններն՝ որ այսպիսի դանդատներ տեղի կ'ունենան։

Մեզ զարհուրանք կը պատճառէ մտածելն իսկ թէ այս ընթացից հետեւանքը զարհուրելի պիտի լինի՝ երբ մի այնպէս [illegible] գտնէ իրենց մէջ քաղաքական և այլ գարշելի ախտերու համաճարակը, Մեծ ցաւ կը զգանք նաև խորհելով թէ այս մեղքոտ ընտանիքներն իրենց երկիրներն ի՛նչ վիճակի մէջ կը գտնուին՝ և պտտէք այս տեղ ի՛նչ վիճակի մէջ։ Փոխանակ ո՛ր և է պէսպիսութեամբ քիչ մը ստակ չահելով իրենց կարօտ ընտանեաց օգնելու՝ ահա այսպիսի անառակութեան մէջ չարաչար կը վատնեն իրենց քով գտնուած գումարներն և միւս կողմանէ կը վտանգեն [illegible] յատկացեալ հացին [illegible] իրենք զիրենք կարօտ աղքատներ . . . ի՛նչ անուն տանք այս մարդակերպ հրէշներուն։

Մենք կը կարծենք թէ այս ամէն անտեղութիւնք այնքան ծաւալ չէին գտներ եթէ Յանձնաժողովներն սկիզբէն չափազանց թոյլ չի չարժէին և դիւրութիւններ չի չռայլէին. պէտք էր ընտրութիւն ընել սուտ աղքատներուն և ճշմարիտ աղքատներուն մէջ. այդ ատեն թէ սկիզբէն չկրցան կամ չէին կ'ինար ընել, գէթ յետոյ ընելու էին, որով հանգանակութեանց մասնակցող ազգայինք և օտարք տեսնելով իրենց տուած դրամներուն նպատակին գործածուիլը՝ գոհ պիտի մնային, մինչդեռ այժմ կ'ըսուի թէ չատեր գայթակղած են տեսնելով և լսելով անկարգութիւնները։ Եւ ահա այս իսկ պատճառաւ է որ անցեալ չաբթու մէջ ի նպաստ աղքատ գաղթականաց արաբերէն ներկայացում մը տրուեր է Աղեքսանդրիոյ մէջ Դամասկոսցի առաջնակարգ խումբի մը անձնուէր զոհողութեամբ՝ բայց հասարակութեան կողմէ սպասուած քաջալերութիւնն չէ գտեր զանազան առարկութեամբ . . որոց մին ալ սա է թէ հանգանակեալ գումարներու քանակութեան և անոնց գործածութեան մասին հասարակութիւնը մինչև ցայժմ զուրկ մնացած է որ և է ծանօթութենէ։ Այս ամենուն վրայ կը հրաւիրենք Պատ. Յանձնաժողովոյ ուչադրութիւնը։ Գ.

ՇԱՐԺՈՒՄՆ Ի ՌՈՒՄԵԼԻ

ՌՈՏՈՍԹՕ 17 Փետր. 97

Ռոտոսթօ, որ ընդհանրապէս հանդարտ կեանք մ'ունի մանաւանդ ձմրան մէջ, այս օրերս մեծ ազդեցութիւն առած է կարծես, զինուորական փոխադրութեանց կեդրոն մ'ըլլալուն պատճառաւ։ Ամսոյս 12 չորեքչաբթի օրէն ի վեր, հետզհետէ քաղաքս կը հասնին Մախուսէի մեծ չոգենաւերը զինուորներով, ռազմամթերքով և գրաստներով բեռնաւորուած։ Ամէն օր երկու կամ երեք փոխադրանաւ կը հասնին մեր նաւահանգիստն, որոնք Մուտանիայէն, Իզմիտէն և ուրիշ տեղերէ չարունակ զօրք կը կրեն։ Շոգենաւերուն պարպումը գործողութիւնը փութով [illegible] կը կատարուի. Նաւահանգստին մէջ գտնուած բոլոր նաւակներն այս գործին համար վարձուած են, ինչպէս նաև ծովային նախարարութեան կողմէ ղրկուած չորս մաւոնաներ ընդհանրապէս զրաստ և ռազմանիւթ կը փոխադրեն ցամաք. [illegible] միութեան գիծը կը կազմէ փոխադրանաւերուն և նաւամատոյցին միջեւ։ Գիչեր ցորեկ կ'երթեւեկէ։ Զինուորական պիտոյից կանոնաւոր և արագ փոխադրութեան համար ամէն կանխահոգ միջոցներ ձեռք առնուեցան օր առաջ։ Տեղական կառավարութեան կողմէ թաղերու մուխթարները կանչուելով բոլոր կառք ունեցողներն արձանագրուեցան. ազդարարուեցաւ կառապաններու և սայլորդներու պատրաստ գտնուիլ ի պահանջել հարկին բեռները փոխադրելու համար Մուրատլըի կայարանը, որ քաղաքէս չորս ժամու չափ հեռի է և կանոնաւոր խճուղիով միացած։ Հոս հասնող զինուորներն հազիւ մէկ երկու ժամ դադար կ'առնեն և ընդհուպ կը մեկնին դէպի Մուրատլը։ Փոխադրութիւններն այնպէս մը կարգադրուած են որ թէ՛ գիչերուան և թէ ցորեկի ժամերուն համար միչտ պատրաստ զօրք կը գտնուի կայարանին մէջ, ուր յատկապէս պարագաներ պիտի չինուին զինուորաց հանգստութեան համար։ Այս տարուան ընդդատաբար մեղմ ձմեռն և գրեթէ գարնանային հանդարտ օդը մեծապէս կը նպաստեն այս փոխադրութեան գործին։ Մինչև հիմա քսան հազարէ աւելի զօրք քաղաքս հասնելով մեկնեցան դէպի Մուրատլը։

Մեհրան Անանեան

ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՅ ԹԵՄԵՐ

ԱՄԱՍԻԱ, 13/25 փետր. 97

Ըստ օրինակի ազգ. Պատրիարքարանի, Գաւառ. Ժողովներն հիմնովին վերանորոգուեցան. Քաղաք. և կրօն. Ժողովոց պայմանեալ ժամանակն ի լրումն հասած լինելով, Ներկայ ամսոյ սկիզբն Ազգ. Գաւառ. Վարչ. Երեսփ. Ժողովն ընտրեց կրօնական և Քաղաքական Ժողովները։

—Նորընտիր Քաղաք. Ժողովոյն առաջին գործն եղաւ կազմել Ուսումնական Խորհուրդն որ կը բաղկանայ ուսումնասէր հինգ անձէ։ Նախորդ Քաղաք. Ժողովոյ օրով ընտրուած Տնտես. Խորհուրդն եռանդեամբ կը չարունակէ իր պաշտօնավարութիւնն՝ ամէն ջանք և փոյթ յանձն առնելով կանոնաւորութեամբ յանձանձել ազգային երկսեռ վարժարանաց ծախքերը։

—Երկու եկեղեցեաց Թաղ. խորհուրդները թէպէտ դեռ ևս առժամանակեայ են, բայց կ'իմանանք թէ Նորընտիր Քաղ. Ժողովը սոյն ընտրութիւնն ևս պիտի փութացնէ մօտաւոր ժամանակաւ։ Տա՛յր Աստուած որ ունենայինք այնպիսի Թաղ. խորհուրդներ որոնք չկրէին չահագիտական նպատակներ։

—Անցեալն վրայ քաղցր է ինձ յաւել. անցեալն ցաւերն ի հանդէս ածելով, անցեալն սխալմունքները քննադատելով ոչինչ չէ կարելի չահիլ. կը կարծեմ թէ չատ իսկ չահած կ'լինինք, եթէ խմաստութեամբ գործածել գիտնանք ներկայն։ Տնտեսական տագնապալից պարագաներու մէջ ազգային և եկեղեցական գործոց մատակարարութիւնն հեշտ խնդիր մը չէ. մեր ժողովականները Ազգէն ամսաթոչակ չեն ստանար և քիչեր ևս տնտեսական այն տագնապներու մէջ կը տուայտին. սակայն կ'արժէ գիտել նաև թէ գործի մը յանձնառումն որչափ չատ դժուարութիւններ ունենայ, նոյնչափ ալ մեծ անձնուիրութիւն և համբերութիւն կը պահանջէ։ Ամասիացի հայ ժողովուրդն իւրովսանն ընծայելով իր ժողովներուն և խորհուրդներուն, իրաւացի կը համարի յուսալ տեսնել ի նոսա այդ ուսատարանական անձնուիրութիւնն և համբերութիւն. Ամասիային նոցա անձնուէր հոգածութենէն կը սպասէ իր եկեղեցին աւելի բարեկարգ ու պայծառ, իր վարժարաններն աւելի բարեկարգ ու յառաջադէմ և եկեղեցւոյ ազատաւորել ունեցող քահանայներն Աւետարանի անչահախնդիր, մարդասէր, ողորմած և

բարեբարոյ ոգւոյն համաձայն՝ եկեղեցական օրինաց ակնածող և Քրիստոսի լծոյն հլու հպատակ տեսնել։

Կը խոստանամ պատեհ առթիւ տեղեկագրել առ Խմբագրութիւնդ մեր Ներոնաւոր ժողովոց և խորհրդոց գործառնութիւնները նոյն և դպրոցական և եկեղեցական այլ խնդիրները։ Տ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵՏՐՈՍԲՈՒՐԿԵՆ Վոլֆի և Բուլթէրի հաղորդած է հետեւեալ կէս-պաշտօնական գեկոյցն որ ռուս կառավարութեան հայեացքը կը պարունակէ.

— «Համոզուած ըլլալով որ Տէրութեանց ազդու և վճռական գործողութիւնը միայն կրնայ արգիլել որ Կրետէի ապստամբութիւնն ուրիշ տեղեր ալ չտարածուի, եւ սպառնայ եւրոպական խաղաղութեան. բաղձալով ամէն ջանք ի գործ դնել պահպանելու Եւրոպան՝ մինչեւ սնոտի պատճառ մը ծագելիք պատերազմէ մը և ճանչնալով Գերմանիոյ հայեացքին արդարութիւնը թէ՝ Կրետէի խնդրոյն և թէ Յունաստանի նկատմամբ, Ռուսիա այլ եւս ժամանակն հասած կը համարի Աթէնքի իր դեսպանին միջոցաւ հրաւիրել հելլէն կառավարութիւնն որ երեք օրուան մէջ ետ կանչէ իր նաւատորմն ու Կրետէ գտնուած զինուորներն։ Եթէ Յունաստան իր կուրութեան մէջ չճանչնալով իր սեպհական շահերը, գլխադրէ Ռուսիոյ և դաշնակից Տէրութեանց համակրական խորհուրդներուն, եթէ դժուարութիւններ հանէ կամ քաջալերուի շահ ունեցող բարեկամներէ՝ յարատեւելու իր աղէտալի կացութեան մէջ, Տէրութեանց միջև անհամաձայնութիւն յառաջ բերելու սնոտի յուսով, — որովհետեւ այս վերջիններէ մին կամ միւսն նախապէս չեն համակերպած առաջարկութեանց Ռուսիոյ, որ համաձայնած էր Ֆրանսայի ու Գերմանիոյ հետ, — Ռուսիա հաստատապէս որոշած է մինչև վերջին աստիճանը տանիլ հետեւանքներն Յունաստանի վճռադրութեան, որ վերջին աստիճանի վտանգաւոր է Եւրոպիոյ խաղաղութեան, և անոր դէմ ամենախիստ միջոցներ ի գործ դնել, որուն առաջինը պիտի ըլլայ հելլենական նաւահանգիստներուն պաշարումն որուն հաւանած է Ռուսիա։ Սա, վստահ ըլլալով Ֆրանսայի հետ իր միութեան և Գերմանիոյ ու Աւստրիոյ բացարձակ հաւանութեան, ի վիճակի է արգիլելու որ Կրետէի դէպքերուն պատճառաւ Եւրոպայի խաղաղութիւնը չխանգարուի, նոյն իսկ եթէ ո և է մեկուսացեալ տէրութիւն մերժէ մասնակցիլ իր գործին։ Ռուսիա՝ միւս Տէրութեանց հետ համաձայն կը կարծէ թէ Կրետէն Յունաստանի թողլու խնդիրը պէտք չէ նկատողութեան առնուլ, և Կրետէի ապագայ կազմակերպութեան վրայ բանակցելէ առաջ, հարկ է վերջ տալ Յունաստանի ընթացքին որ հակառակ է միջազգային իրաւանց։ Հետեւաբար Ռուսիա համաձայնած է միւս Տէրութեանց հետ Կրետէի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատել՝ հելլէն զօրաց քաշուելէն յետոյ, և հոն վարչական ինքնօրէնութիւն մը հաստատել՝ Տէրութեանց հովանաւորութեան և Օսմ. Կառավարութեան գերիշխանութեանը տակ։»

—Այս գեկոյց վաւերական կը նկատուի Վիեննայի դիւանագիտական մէկ քանի ակումբներու մէջ։ Թան հետեւեալ հեռագիրն առաքած է Վիեննայէ.— «Վոլֆ գործակալութեան լուրը, թէ Ռուսիոյ՝ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ հետ համաձայնութեամբ, վերջնագիր մ'ուղղած է Յունաստանի, հոս կը նկատուի իբր վերջնական լուծում որուն Գէորգիոս Թագաւոր նուազ ընդդիմութիւն պիտի ընէ. զի Անգլիա ու Իտալիա հաւանած են հաւաքաբար գործելու քաղաքականութեան»։ Վիեննայի լրագիրք այս մասին տեղեկութիւններ կուտան, մանաւանդ Բէգբէր Լոյտ որ Բեռլինէն ու Պետրբուրգէն հեռագրաց ընդհանուր իմաստն հաստատելով հանդերձ, ինչ ինչ կէտերու վրայ վերապահումներ կ'ընէ։ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ Բարիզի իր թղթակցէն առնելով կը ծանուցանէ թէ հելլենական նաւահանգիստները չպիտի պաշարուին, զի Ֆրանսա վերջին վայրկեանին մերժած է իր մասնակցութիւնը։ Թայմզ ալ կ'ըսէ թէ ռուսական վերջնագրի մը լուրը՝ կացութեան արդի վիճակը չի ներկայացներ։ «Տեղի կայ կարծելու թէ, կը յարէ, Մեծ Տէրութիւնք միշտ համաձայն են՝ կրետական խնդիրը կարգադրելու միջոցին վրայ։ Համաձայնութիւնն այնպէս է ինչպէս պարզեց Լորտ Սալզպըրի՝ Վեց Տէրութեանց մէջ անհամաձայնութեան բնաւ նշան չկայ»։ Թայմզի այս տողերը կը հաստատէ Մր. Քըրզընի բանախօսութիւնն, զոր փետր. 14/26ի իրիկուն ըրաւ Եունայթըտ Քլըպի մէջ։ Արտաքին գործոց խորհրդականին բառ թէ կրետական խնդրոյն կարգադրութեան արժանեքը Լորտ Սալզպըրի կը վերաբերի, թէ Տէրութիւնք պատասխանատուութիւն ստանձնած են Կրետէի նկատմամբ և չեն կրնար թող տալ որ ուրիշ մը իրենց տեղ անցնի, թէ և ոչ մէկ երկիր, որչափ ալ ազնիւ զգացումներ ունենայ, իրաւունք չունի Տէրութիւններն այս պատիւէն զրկելու և թէ Տէրութիւնք եթէ չըմբռնած էին ապստամբները, միջազգային զօրախումբերն հաւանօրէն պիտի պարտաւորուէին ետ դառնալ դէպի իրենց նաւերը։

ՕՏԵՍԱՅԷՆ կը գրեն առ Տէյլի Նիւզ թէ Սեւ ծովու ռուսական նաւատորմի Ավէլան ծովակալին հրամանատարութեամբ կարգ մը մարզանքներ կատարելու է, որք խիստ գոհացուցիչ արդիւնք ունեցեր են։

ՌՈՒՍԻՈՅ Վլատիմիր Ալէքսանտրովիչ մեծ դուքսն ի մօտոյ Քիէվ պիտի երթայ խորհրդակցելու Տրակոմիրով զօրավարին հետ։

ՄՐ. ՔԸՐԶԸՆ, Անգլիոյ Եփեսի. Ժողովին մէջ փետր. 14/26ին հետեւեալ տեղեկութիւնները տուաւ Կրետէի կացութեան վրայ.— «Կիրակիէն ի վեր կղզւոյն արեւմտեան մասին մէջ հրացանաձգութիւն տեղի չունեցաւ օսմ. զինուորաց և յունաց մէջ։ Հարաւային կողմն խոլամաց և քրիստոնէից միջեւ աննշան կռիւներ տեղի ունեցան։ Բշ. ու Գշ. ապստամբք կրակ ըրին Սուտայի նաւահանգիստին վրայ. օսմ. զինուորք ալ փոխադարձաբար պատասխանելով մէկ քանի հրացան պարպեցին և երկու կամ երեք ռումբ արձակեցին Զիքալուու գիւղին ուղղութեամբ։ Հակառակութիւն կայ անգլիացի ծովակալ Հէրրիսի ու Զէրմայտ գնդապետի կողմէ տրուած տեղեկութեանց և օտար լրագրոյ մը թղթակցին կողմէ տրուած լուրին միջև թէ օսմ. զինուորք առանց պատճառի ռումբ արձակած ըլլան Քորաքիաս և Աքրոթիրի գիւղերուն վրայ։ Հանեայէն օգնութիւն զրկուած չէ Վոնքոլիսի բնիկ զինուորաց, որք պաշարուած ու յաղթուած են հելլէն հազարապետ Քանաթանթինիտէսի կողմէ։ Օսմ. զինուորք միայն փետր. 2/14ին գործողութիւն մը կատարած են վանելու Հալէբայի բարձանց վրայ գտնուող ապստամբները»։

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ծովակալք Հանեայէն Սուտա գացին, և հոն պարզեցին եւրոպական դրօշները։ Մարտանաւք և թորփիլանաւք Հանեա պիտի մնան, ուր նորէն միջազգային զօրք ցամաք հանելէ յետոյ՝ արդէն գտնուածներուն թիւն աւելցնելու։ Հելլենական Թէզէ շոգենաւն, և ոչ թէ Թէշէ— ինչպէս երէկ ծանուցինք, իտալական մարտանաւի մը կողմէ բռնուելով Հանեայի առջեւ տարուեցաւ, որովհետեւ անսաստելով ծովակալաց հրամանին՝ ապստամբ և պաշար ցամաք հանած էր ի Բլաթանիա։ Գանտիայի մէջ, հակառակ կնքելոյ զինադադարին, մէկ քանի բնիկներ յարձակեցան շրջակայ լերանց քրիստոնեաներուն վրայ. ծովակալք այդ առթիւ տեղւոյն կառավարչին բողոք մատուցին։

—Ապստամբները վեց խումբի բաժնուած են, որուն իւրաքանչիւրն ունի իր վերին հրամանատարն։ Հանեայի մօտ՝ Աքրոթիրիի մէջ գտնուող խումբն՝ որ ամէնէն զօրաւորն է, ունի 2300 մարդ եւ երկու թնդանօթ։ Ապստամբոց ընդհանուր թիւն է 12,500՝ ութ թնդանօթով եւ երկու խորտրընկեցով։ Ապստամբները զինուած են զանազան տեսակ հին հրացաններով. իւրաքանչիւրն ունի 4—500 փամփուշտ։ Աքրոթիրիի խումբին հրամանատարն է գնդապետ Վասոս, որ միանգամայն կը հրամայէ հելլէն զօրաց։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Մ. Տէլեանիս անցեալ Եշ. տեսակցութիւն մ'ունենալով Թայմզի թղթակցին հետ յայտարարեր է թէ Յունաստան անդառնալի կերպով որոշած է իր զօրքերն ետ չկանչել Կրետէէ և թէ բնաւ մտադիր չէ պատերազմ հրատարակել դրացի պետութեան մը դէմ, ի բացառեալ այն պարագան երբ յարձակում մը տեղի ունենայ։ Յունաստան, մինչև այն օր տեղեկութիւն չունէր Տէրութեանց վերջին որոշումէն։ Կ'ըսուի թէ Աթէնքի գերմանական ու աւստրիական դեսպանները մինչ կատարեալ հրահանգ ստացեր են։ Աթէնքէն կը գրեն թէ ընդդիմութիւնն աւելի սաստիկ է խորհրդարանական շրջանակներու մէջ։ Լրագիրներէ ոմանք կ'ըսեն թէ ո եւ է նախարարութիւն չպիտի կրնայ պաշտօնի կոչուիլ եթէ համակերպի Տէրութեանց պահանջման։ Երեսունեւհինգ երեսփոխան, որք կառավարական կուսակցութեան մեծամասնութեան կը պատկանին, գումարում մը մէջ որոշեցին թէ սոյն միայն այն նախարարութեան որ յառաջիմացաց քաղաքականութիւն մ'ընդունի։ Իրենցմէ երեքին պաշտօն յանձնեցին հաղորդել այս որոշումը Մ. Տէլեանիսի։ Շատ մը կամաւորներ խնդրեցին իբրեւ զինուոր ծառայել իրենց անձնական ծախքով։ Կարմիր Խաչի ընկերութեան նաւ մը Կրետէ ուղեւորեցաւ բժիշկներով ու դեղերով։

—Յունաստանի Երեսփ. ժողովը մէկ քանի օրէ ի վեր չի գումարուիր։ Զանազան զրոյցներ կան նոյն իսկ թէ նախարարական տագնապ կայ։ Բայց այս զրոյցներ պաշտօնապէս կը հերքուին։ Անցեալ շաբաթ 36 երեսփոխան գումարում ունենալով գիր մ'առաջադրեցին և մատուցին Թագաւորին, բողոքելով Երեսփ. ժողովոյ նիստերուն դադարման դէմ և մերժելով ո և է համաձայնութիւն դաշնիճին հետ։ Իրիկուան, երեսփոխանք Վալէթթա, Թէոտոքիս ու Բոմբրաս պալատ երթալով այդ գիրը մատուցին։ Ն. Վեհափառութիւն բացակայ ըլլալով գիրը յանձնեցին թիկնապահ Բաղաախնդարորդութան՝ Գէորգիոս թագաւորն ժամ մը յետոյ Մ. Տէլեանիսի քով դրկեց իր թիկնապահը։

—Շաբաթ կէս օրէն յետոյ նախարարաց խորհուրդ գումարուեցաւ։

—Աթէնքի գերման գաղթականութիւնը 2500 տրամի յանձնեց Տիկնանց Միութեան ընկերութեան՝ ի նպաստ կարօտելոց։

—Թնդանօթաձիգ զօրաց առաջին գունդն հրաման ստացաւ պատրաստ գտնուիլ Լարիսա երթալու։

—Հազարապետ կամաւորներու Յունաստանի պատերազմական նախարարին դիմելով, յանձն առեր են իրենց ծախքով ծառայել։ Պատերազմական նախարարութեան պաշտօնեայք ոգի ի բոյն կ'աշխատին։

Բ. ԴՐԱՆ կողմէ ծանուցագիր մը զրկուելով Աթէնք, պահանջուեր է Աղաստոսի հելլէն հիւպատոսին ետ կանչուիլ՝ իր մեքենայութեանց պատճառաւ։

ՀԱՆԵԱՅԷՆ կը գրեն փետր. 16/28 Թուականաւ թէ Գանտիայի առջեւ նոր կռիւ մը տեղի ունեցեր է խոլամաց և ապստամբաց միջև։ Այս վերջիններուն կը հրամայեր հարիւրապետ Քորաքաս։ Խոլամք պահեր են իրենց դիրքերը։ Սուտայի մէջ գտնուող կայսր. նաւ մը մէկ քանի ռումբ արձակեր է ապստամբներուն վրայ։ Պաշարողաց և պաշարելոց միջև կռիւը կը շարունակէ։ Օսմ. հեծելազօրք զրկուեր է պաշտպանելու Հանեայի շրջակայ գիւղերը։ Հանեա բնակող հրեայք մեծ թուով կը հեռանան։

—Ծովակալք Սուտայի ծովածոցը գրաւելով ազդարարեր են Հէֆըո, Ալֆէյօս և Բէնէկօս հելլենական նաւերուն ելնել ծովածոցէն։ Դիր-ծովակալ Րէնէք մերժեր է. սոր վրայ Տէրութեանց ծովակալք ետ առեր են իրենց ազդարարութիւնը՝ պայմանաւ որ ռազմամթերք ցամաք չհանուին։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ նաւատորմերու ծովակալք՝ ի Կրետէ՝ որոշեցին Սելինոն ու Քանտանոսը Տէրութեանց պաշտպանութեանը տակ դնել։

ՏԷՅԼԻ ՆԻՒԶ Կրետէէն հեռագրով մը կը ծանուցանէ թէ խոլամացիք զօրք հաներ են ցամաք որք փողոցներուն մէջ շրջուն պահակի պաշտօն կը վարեն։ Միւս մարտանաւերն ալ խոյացող օրինակին կը հետեւին։ Անգլիացի նաւազներու թուոյն վրայ յիսուն հոգի աւելցեր է։

ՏԷՄՊՍ կ'իմանայ թէ Անգլիա հետեւեալ առաջարկութիւնը պիտի ընէ, եթէ Յունաստան մերժողական պատասխան տայ վերջնագրոյն.— ի Կրետէ զօրք չպիտի հանուի վանելու զօրավար Վասոսի խումբն, այլ ծովակալք երեք օր պայմանաժամ պիտի տան անոր։ Եթէ այդ պայմանաժամէն յետոյ չհեռանայ, այն նաւերն որք հելլենական զօրք փոխադրած էին Կրետէ՝ պիտի ընկղմուին։

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆ Անգլիոյ մէջ այլ եւս չի հարուածեր օրուան Վարչութիւնն, առ հասարակ գոհ ըլլալով Կրետէի համար ծրագրած ինքնօրէնութեան վիճակէն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Նախարարաց խորհուրդն անցեալ շաբաթ օրուան գումարման մէջ՝ Նախագահութեամբ Մ. Ֆէլիքս Ֆօրի, բոլորովին զբաղեցաւ Արեւելքի գործերով։

—Վէն-Լօնէ և Սամբօ փոխադրանաւերէ մին պիտի յաւելցուի ի պահանջել հարկին պաշար, ռազմամթերք և զօրք փոխադրելու ի Հանեա։ Կ'ըսուի թէ Տէլեանիոս զրահաւորն, որ կը նորոգուի, ի մօտոյ Կրետէ պիտի երթայ։

ՎԻԵՆՆԱՅԷՆ Ֆրէմտընպլաթ կ'իմանայ թէ Պետրբուրգի անգլիական դեսպանն անցեալ ուրբաթ յայտարարեր է թէ Անգլիա կը հաւանի Ռուսիոյ առաջարկութեանց ի մասին Կրետէի։

Մ. ՕՆՈՒ, Աթէնքի հելլենական դեսպանն, որ Պետրբուրգ գնաց իր աղջկան ամուսնութեան ներկայ գտնուելու, շուտով Աթէնք պիտի դառնայ։

ՎԻԵՆՆԱՅԷՆ կը հեռագրեն փետր. 16/28 Թուականաւ թէ Ֆրանց Յովսէփ կայսր Քաբ-Մարթէն մեկնելէ առաջ Արեւելքի խնդրոյ վրայ խորհրդակցութիւն մ'ունեցեր է արտաքին, պատերազմական և ելմտական գործոց նախարարներուն հետ։ Կ'ըսուի թէ կայսեր և նախարարներուն միջեւ կատարուած խորհրդակցութեանց արդեամբ միջոցներ ձեռք առնուեր են ի հարկին զօրաբանակ մը շարժման վիճակի մէջ դնելու Պոսնայի հարաւային արեւելեան կողմը՝ Սէրայէվոյի ու Նովիպազարի միջեւ։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ Միթրովիցայի շրջակայքը զօրախումբ մը ճամբայ հանուեր են։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ համար կ'ըսուի թէ զինուորական մանրամասն պատրաստութիւններ կը տեսնէ, որուն համար դիտողութիւն եղած է Մ. Սթոյլովի թէ այդ վիճակ բնաւ չի համապատասխաներ Սոպրանիէի մէջ իր ըրած խաղաղասէր յայտարարութեանց։

ՀԱՆԵԱՅԷՆ կը հեռագրեն փետր. 16/28 Թուականաւ թէ Տէրութիւնք հաւանած են ուտեստ զրկել այն հելլենացւոց որք հինգ օրէ ի վեր անօթի մնացած էին՝ եւրոպական նաւատորմերուն կողմէ պաշարուած ըլլալով։ Ծովակալք այս արտօնութիւնը տուեր են պայմանաւ որ Վասոս գնդապետ թշնամական ո և է ընթացքի մէջ չգտնուի Հանեայի նկատմամբ։ Օսմ. զինուորաց գումարտակ մը նոյն օրն ուտեստ տարեր է Մալաքասա գտնուող խոլամաց։ Սուտայի կողմն հելլէն խումբը չարագործութիւններ կ'ընեն։ Աւելորդ գերի վարած են՝ Քաչչէբէն Աւ—կէ—ն գերման լրագրէն երկու սպայ որք Սուտայի շրջակայքը կը պտտէին. բայց չեն վիրաւորուած։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Սէլը շոգենաւ մարտանաւուն երեկ Մալթայէն ճամբայ ելաւ Կրետէ երթալու։

ՖՐԱՆՑ ՅՈՎՍԷՓ կայսրն, որ Քաբ-Մարթէն գնաց, տասնեւհինգ օրէն Վիեննա պիտի դառնայ, օրուան խնդրոց կարեւորութեան պատճառաւ։ Գորֆու կատարելիք ուղեւորութիւնն առ այժմ յետաձգուած է։

ՀԱԲԵՇՍՏԱՆ.— Անգլիա որոշեց Հաբէշստանի մէջ դեսպանութիւն մը հաստատել, եթէ Մենելիք հաւանի։ Այս պաշտօն պիտի յանձնուի Հաբէշստան զրկուած անգլ. պատուիրակութեան պետ Մր. Ռոտի։ Կ'ըսուի թէ Հաբէշ պատուիրակութիւն մը դարնան Անգլիա պիտի երթայ ներկայ գտնուելու Վիքթորիա Թագուհւոյն գահակալութեան վաթսունհինգերորդ տարեդարձին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրն անցեալ շաբթու ներկայ գտնուեցաւ Բրանտէնպուրկի նահանգային ժողովին բացման։ Նախագահը բաժակ մը պարպեց կայսեր կենաց, որուն Ն. Վեհափառութիւնն պատասխանելով ըսաւ թէ պէտք է ջանալ զօրացնելու գերմանական միութիւնն զոր ի գլուխ հանեց Վիլհէլմ Ա. և դէմ դնել միութիւնը խանգարելու համար եղած ամէն ձեռնարկներուն։

ՄԱՍՍՈՒԱՅԻ իտալացի սպայակոյտի պետը տեղւոյն եւրոպացւոց հաղորդեց Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին մէկ հեռագիրը թէ կառավարութիւնը մտադիր չէ թողլու իր ափրիկեան գաղթավայրն և թէ ընդհակառակը կը զբաղի զայն զարգացնելու։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊՐԻԱԼՄՈՆ.—Անհիմն է այն զրոյց թէ զօրավար Պրիալմոն Թուրքիա կոչուած ըլլայ՝ հսկելու Տարտանելի ամրութեանց շինութեան։

ՍՕՖԻԱՅԻ մէջ ի պատիւ Ալեքսանդր Թագաւորին տրուած հացկերոյթի պատճառով Ֆէրտինանտ իշխան բանախօսութիւն մ'արտասանելով խօսեցաւ երկու երկրաց բարեկամական յարաբերութեանց վրայ և մաղթեց որ յարատեւ ըլլան՝ Ալեքսանդր Թագաւորն ալ նոյն իմաստով խօսեցաւ։

ՏԻԿ. ՃԷՆԱԼԵԱՆ

Մասնագէտ փողոց, ծննդաբերութեան և խոռոչային հիւանդութեանց.— Բերա, Եւրոպէք Գալաթասարայ թիւ 5, Ցարդման Օրիանդալ։ 24—18

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԿՐԵՏԷ

ԱԹԷՆՔ, 3 մարտ.—Տէրութեանց ներկայացուցիչք հելլէն կառավարութեան հաղորդեցին նոյնիմաստ ծանուցագիր մը թէ Կրետէ ինքնօրէն նահանգ մը պիտի ըլլայ վեհապետութեամբ Վեհ. Սուլթանին և թէ պէտք է որ Յունաստան վեց օրուան մէջ ետ կանչէ իր զօրքերը Կրետէէն և իր նաւատորմը կրետական ջուրերէն։

—Ստոյգ չէ այն լուր թէ գնդապետ Սմոլէնց ուզած ըլլայ բաժնուիլ նախարարութենէն, բայց կարելի է որ Տէլեանիսի նախարարութիւնն հրաժարի, իր պաշտօնը թողլով Ռալլիի ու Քարաբանոսի կուսակցութեանց, որք կ'ուզեն հաշտարար քաղաքականութիւն մը բռնել հանդէպ Տէրութեանց որոշումներուն։

— Տակաւին նպաստներ կը բաշխուին կրետացի փախստականներու։

ԲԱՐԻԶ.—Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Յունաստանի Երեսփ. ժողովը գրեթէ միաձայնութեամբ վստահութիւն յայտներ է կառավարութեան։

—Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ ծովակալ Սաքթուրիս պիտի յաջորդէ ծովակալ Րէնէքի (Կրետէ), որ շնորհազուրկ եղած է։

—Տէրութեանց հաւաքական ծանուցագիրն հաղորդուեցաւ չէզոք կառավարութեանց։ Պաշտօնագրոյն ճիշդ պարունակութիւնը յայտնի չէ, բայց կ'ըսուի որ ձեւով թէեւ քաղաքավար, սակայն իմաստով շատ կտրուկ է և ո և է վիճաբանութիւն չպիտի ընդունուի նոյն իսկ ծանուցագրոյն էական մասին վրայ։

—Թէեւ զրոյց ելաւ թէ եւրոպական ներդաշնակութիւնը խզուած է, սակայն տէրութիւնք կատարելապէս համաձայն են արդի բանակցութեանց և ապագայ ձեռնարկներու շարունակութեան վրայ։

—Դեր-ծովակալ Բօթիէ հեռագրեց ծովային նախարարութեան թէ Հանեայի մէջ կացութիւնն աւելի հանդարտ է։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 մարտ (երեկոյ)—Թրանսվալի կացութեան առթիւ յարաբերութիւնք ձգտեալ են։

— Պոմպէյի մէջ ժանտախտը կը պակսի, իսկ ի Բոմպայ կ'աւելնայ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Զօրավար Վէյլէրի հրաժարած ըլլալու լուրը բոլորովին կը հերքուի։

ՏՕՔԹՕՐ
ՀՐԱՆՏ Գ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ համալսարանէն պատուական յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատելֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—4 (բառ ե.)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն այս առտու Մայր-եկեղեցի իջնելով ներկայ գտնուեցաւ եկեղեցական պաշտամանց և օրուան տօնին վրայ քարոզ խօսեցաւ։

—Կրօնական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Արքեպս. Ծովհաննէսեանի, և զբաղեցաւ տասներկու անհատական և ամուսնական խնդիրներով։

—Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երեկ Պէշիկթաշ գնաց և երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Բարձր. Ցաբութիւն փաշայի հետ։ Այս պատճառաւ չկրցաւ նախագահել կրօնական ժողովոյ նիստին։

—Կրօնական Ժողովոյ երեկի նստին ներկայացան Նորընտիր առաջնորդական տեղապահներէն ոմանք։ Բայց ի բացակայութեան Ս. Պատրիարք Հօր, տնօրէնութիւն մը չեղաւ։ Կը լսենք թէ գաւառներն երթալու համար որոշուած վարդապետներէն շատեր մէկ մէկ դիտողութիւն կը ներկայեն։ Ամենքն ալ բուստի անբաւականութենէ կը գանգատին. ոմանք բոլորովին կը հրաժարին. ուրիշներ տարբեր թեմեր երթալու յօժարամտութիւն կը յայտնեն։ Փոքրամասնութիւնն արդէն կը համակերպի Վարչութեան որոշումներուն։ Անոնցմէ է որ խօսե ժողովն իր Ս. Նախագահով իր որոշումներուն վրայ անդրդուելի պէտք պիտի ունենայ։

—Իսկ Դպրեվանքին վարդապետներն իրենց համար որոշեալ գաւառներն երթալու կազմ և պատրաստ են ամենքն ալ, ու կը սպասեն միայն կառավարական հրամանագրին Պատրիարքարան ղրկուելուն։

—Երեկուան նստին հրաւիրուած էին Առաջնորդական Ընտրեալ Տեղապահներն։ Այս հրաւէրին պատասխանեցին միայն Տ. Արիստակէս Վ. Վանքեան (Առաջն. Տեղապահ Կիւրինի, Մանճըլըքի, Տարէնտէի), Տ. Գրիգոր Վ. Արարդեան (Առաջն. Տեղ. Զէյթունի), Տ. Վրթանէս Վ. Գալըպճեան (Առաջն. Տեղ. Բալուի)։

—Այսօր Պատրիարքարանը գոց է Սրբոց Վարդանանց տօնին պատճառաւ։

—Բերայի մեծ գերեզմանատան խնդրոյն համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ գումարեցաւ Պատրիարքարանի մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

—Այս օրերս գերմանական բարեգործ Ընկերութեան մը կողմէ ի Խասգիւղ Օր. Կիսլըր եկած է նպաստ գումար մը յատկապէս այն Խասգիւղցի ընտանիքներուն համար որք ամէնէն աւելի վնասուած են տնտեսական տագնապէն և խնամուելու կարօտ որբեր կամ որբեւայրիներ ունին։ Ասոնց մէկ ցուցակը Պատ. Ասատուրեանի կողմէ խնդրուած ըլլալով տեղւոյն Թաղ. Խորհրդէն, Նախագահ՝ Տ. Յուսիկ Ծ. Վ. Եաժէրեան՝ գրով պատասխանած է թէ Պատուելին կարող է անձամբ պատրաստել այնպիսի ցուցակ մը՝ քննութիւն մը կատարելով։

—Սրբազան Պատրիարք Հայրն օրհնութեան գիր մ'ուղղեց առ Տիկին Նայվըրն՝ այն խնամոց համար որ կը տանի Սարըմսագլըի և այն կողմերու չքաւոր հայ ընտանեաց, ինչպէս արդէն մասնաւոր յօդուածով յիշած էր Բիւզանդիոն։

—Այն կտակն որով Ապետ Ջոնդէրիմեան է Ջոնդեան Հաստատութիւնն և իր այլապէս շարժական ամէն հարստութիւնն անոր կտակած է, կորած չէ երբեք, ինչպէս կը հասկցուէր պաշտօնակցի մը տուած լուրէն։ Այն կտակ պաշտօնապէս հաստատուած է Աւստրիոյ Տէրութենէն և պահուած է աւստրեան Դեսպանատան մէջ. անոր մէկ օրինակը միայն կը գտնուի Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, և մինչև իսկ եթէ այս օրինակ կորած ըլլար, դժուար պիտի չըլլար Դեսպանատան մէջ պահուած բնագրէն օրինակ մ'եւս առնել։

—Տ. Արարդեան վարդապետ երէկ Կրօն. Ժողովին ներկայանալով յայտարարեր է թէ պատրաստ է Զէյթուն երթալ, որոյ առաջնորդական տեղապահ նշանակուած է. բայց տեղացիներն իրենք հացակարօտ վիճակի մէջ են. ինք երթայ ինչ ընէ պիտի։ Եթէ Պատրիարքարանը խոստանայ տեղացիներուն հաց ղրկելու միջոցն ալ հայթայթել, ինք սիրով կ'երթայ։

—Թոքաթի առաջնորդական տեղապահ Տ. Հուրիկեան վարդապետ, բառ իր խնդրանաց, Կրօն. Ժողովէն արտօնուեցաւ Կ. Պոլիս դառնալու։ Կ'երեւի թէ իր թեմականներուն հետ չէ կըրցած համաձայնիլ, և ընդունած արձակուրդն հրաժարման պէս բան մ'է։

—Ուսումնական Խորհրդոյ ատենադպիր Պօղոս էֆ. Քէրէսթէճեան երէկ պաշտօնապէս այցելեց Խասգիւղի Ներսէսեան վարժարանը, քննեց տղոց վիճակն, և անոնց պէտքերն արձանագրեց։ Ա. կարգին մէջ կան 10, Բ.ին մէջ 16, Գ.ին մէջ 16, և Դ.ին մէջ (բարձրագոյն կարգը) 9 տղայ, ամենքն ալ աղքատի զաւակներ, ոմանք նաև որբ, որովհետեւ քիչ շատ բարեկեցիկ ընտանիքներն հոն չեն բնակիր։ Ասոնց անմիջական կերպիւ պէտք եղած դասագրքերու մէկ ցուցակը պատրաստուելով յանձնուեցաւ Ուսումն. Խորհրդոյ ներկայացուցչին։

—Խասգիւղցիներ դիտողագիր մատուցած են Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, նպաստից բաշխման մէջ գործուած զեղծմանց նկատմամբ և ազդեցիկ կարգադրութիւն մը խնդրած են։

—Մկրտիչ էֆ. Սարըեան, Միացեալ Ընկերութեանց Մշոյ և շրջակայից վարժարաններուն նախկին ընդհանուր տնօրէնն, որ Ափրիկեան Տրիպոլէն Իզմիր դարձած էր անցեալներ, տնօրէն կարգուեր է Իզմիրի ալ վարժարաններուն։

—Տ. Հմայեակ եպս. Դիմաքսեան, Բերայի Քարոզիչն, որ պաշտօն ունէր Բերայի քահանաներուն և Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց հետ խորհրդակցութեամբ կարգադրել հաւութական իրաւանց խնդիրն, ինքզինք անկարող նկատելի է այս խնդրոյն կարգադրութեան, և խնդրեր է Պատրիարքարանէն՝ տարբեր տնօրէնութիւն մ'ընել։

ԽԱՍԳԵՂ

Քանի մ'անգամներ կըլլան որ Պատ. լրագրէդ միջոցաւ Գիւղիս կարօտելոց բաշխուած նուէրներու մատակարարութեան մասին մասնաւոր դիտողութիւններ կ'ընէք. ներկայ առժ. Թաղական խորհրդոյ դէմ ակնարկութիւններ կ'ընէք և գործուած կամ իբր թէ գործուած անիրաւութիւններ կը հրատարակէք, անշուշտ մասնաւորներու կամ աւելի ճիշդը՝ մէկ կողմին անսալով որ անարդարութիւն է, քանի որ երկու կողմէն չէք լսեր։ Հարկ չեմ սեպեր պատասխանել թէ՛ Ձեր և թէ՛ ուրիշ թերթի մը ամէն գրածներուն, այլ պարզապէս կը հրաւիրեմ Ձեր սիրելութիւն եւ ուրիշներ, որպէս զի նուէրներու բաշխման օր մը, կամ Ձեր ընտրած մէկ օրն, հաճիք անձամբ ներկայ գտնուիլ գործողութեան և երկու ամիսներէ ի վեր եղած բաշխումներու տետրակն աչքէ անցունելով ու տեսնելով գործուած անիրաւութիւններն, (.՞) ապա Ձեր քննադատութիւններն հրապարակ հանել՝ ոչ թէ լրագրի, այլ հասորներու միջոցաւ։

Աղօթարար
Քարոզիչ Ս. Ստեփ. եկեղեցւոյ
ՅՈՎՍԻԿ Ծ.Վ. ԽՍՄԷՐԵԱՆ

ՄԱԼԱԹԻՈՅ
ՄԱՅՐ-ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ

Կարդալով ձեր թերթի երէկի հըրաւէրը, կը փութամ ծանուցանել թէ արդէն ի նպաստ գաւառաց աղքատիկ վարժարանաց մեր կողմանէ նուիրուած 10,000 ղրշ.ի դասագրքերէն մի մասը դեռ տրամադրելի լինելով, հաճեցէք մին յղել ի Մարգարեան գրատուն և անդ ստանալ որքան որ հարկ է Մալաթիոյ Մայր վարժարանին համար։

Ձերդ յարգանօք
Մեհրան Աբիկեան

Անցեալ օր Պոլսոյ և Վանայ լրագրներու վիճակագրութեանց առթիւ Բիւզանդիոնի մէջ երեւցած յօդուածէն կը տեղեկանամք թէ Վանայ որբանոց-վարժարանը վերաբացուած է նախաձեռնութեամբ Հայրապետ Երամեանի, և թէ իբր 200 ուսանողք կը յաճախեն հոն՝ որոց կէսը ձրիավարժ և կարօտ դասագրքի և չկրթարքի։ Տնտեսական դժուարին կացութեան մէջ Երամեանի՝ «Միւռոնի այդ բաղդակցին»՝ ցոյց տուած կորովն որով կը յաջողի կրթական սովի առեն մը վերաբանալ իր վարժարանն, ամէն գովեստի ու խրախուսի արժանի է։ Ուստի, կը փութամ, իբր դոյզն ձեռնտուութիւն, նուիրել նոյն կրթական հաստատութեան աղքատիկ սղոց ի վայելս՝ 50 հատ Քերականութեան գիրք, 20 հատ Ծարաղրութեան գիրք, 10 հատ Մաղկաքաղ Նոր Հաւաքածոյ։ Նոյնպէս Բիւզանդիոնի երէկի թուով կը ծանուցանէիք թէ Մալաթիոյ Մայր վարժարանի աշակերտք աղքատագրքէ զուրկ են։ Դուեթեան Գործակալութեան դասական հրատարակութիւններէն մաս մ'ալ անոնց նուիրել որոշած ըլլալով՝ կը խնդրեմ որ թէ՛ Վանայ և թէ՛ Մալաթիոյ յիշեալ վարժարանաց Տնօրէնութիւնք Պոլսոյ մէջ ցոյց տան մէկն՝ որուն միջոցաւ կարենանք իրենց հասցնել սոյն նուէրները։ Ս. Դ.

Ծանր և սոսկալի վէրքէ մը (քաղցկեղ) չարաչար կը տառապէի, շնորհիւ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի բժիշկներէն ի Մաքմաթիա բնակեալ Տոքթ. Ե. Իգլեմեճեան էֆ.ի ճարտար խնամոց, երեք շաբաթուան միջոցի մէջ սոյն հիւանդութենէ բոլորովին ապաքինեցայ։ Քաղցր պարտականութիւն կը համարիմ հրապարակաւ խորին շնորհակալութիւնս յայտնել երիտասարդ ազնիւ բժշկին որ իր մարդասիրութեամբ բարեհաճեցաւ անձամբ դարմանել զիս անձնուիրաբար։ Անտարբեր չեմ կարող մնալ նաև հանդէպ Հիւանդանոցի Տնօրէն Մ. Հիւնքեարպէյէնեանի, բժիշկ Կ. Մեւթաքէթեան և դեղագործ Ա. Ձէրճոտեան էֆ.ներու ու նոյն հաստատութեան բոլոր պաշտօնէից՝ որք հիւանդութեանս միջոցին իրենց սատէպ սաէպ այցելութեամբ մխիթարեցին զիս։

Բարտուղար Ազգ. Հիւանդանոցի
Գաբրիէլ Մերկերեան
Սամաթիա 19 փետր. 97

Փորձ և կարող անձ մը, որ մայրաքաղաքիս թաղային վարժարանաց ոմանց մէջ ընդհանուր դաստիարակի և տեսչութեան, ինչպէս և վերջին տարիներս կարեւոր հաստատութեանց ոմանց անօրէնութեան պաշտօնները վարած է գոհացուցիչ կերպով, պատրաստ է ընդհ. դաստիարակի կամ տեսչի պաշտօն ստանձնել գոհացուցիչ պայմաններով։ Փափաքողք պէտք է դիմեն Խմբագրատունս։ 3—2

Ճէրխէլէ Շարգէյէ տէր և տնօրէն Տիգրան էֆ. Ճիվէլէկեան ինչպէս նաև իր եղբայրը Յովհաննէս էֆ. Ճիվէլէկեան և քոյրերը հնորհակալութիւն կը յայտնեն այն ամեն եկեղեցական և աշխարհական անձնաւորութեանց, որոնք յուղարկաւորութեան անձամբ ներկայ գտնուելով կամ գրաւորապէս իրենց ցաւակցութիւնն յայտնելով, իրենց համակրական զգացմանց հաւաստիքը տուին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Սիւլէյմանիյէ գաւառին կառավարիչ անուանեցաւ Տուրաճի նախկին կառավարիչ Րիֆաթ պէյ։

— Ա. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Վճռաբեկ ատեանի անդամ Մուսթաֆա Նէչէթ էֆէնտիի և անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան Նախարարութեան օգնական Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտիի։ Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Քաղաքապետութեան առաջին երկրաչափ Մէհմէտ էֆէնտիի։ Գ. կարգի Օսմանիյէ՝ անտառաց, հանքաց ու երկրագործութեան նախարարութեան Մէքթուպճի Ապտիւլլաթիֆ էֆէնտիի։

ԿՐԵՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

Լ. Հէյըլ կը ծանուցանէ թէ Տէրութեանց հաւաքական ծանուցագիրն ի մասին Կրետէի խնդրոյն, ինչպէս ծանուցուած է հեռագրաց բաժնին մէջ, աւյջի օրն յանձնուեցաւ Բ. Դրան։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ՕՍՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Այս առտու Մախսուսէի շոգենաւը, որ Սեւ ծովէն պահեստի զօրք առած էր, Թէքիրտաղ գնաց։ Այժմ Թէքիրտաղ կը գտնուին 4300 զինուոր և 212 գրաստ։ Մուրատլըէն գունդեր ալ ի Թէքիրտաղ ու զօրք չղրկուի մինչեւ որ Մուրատլը գտնուածները ճամբայ չհանուին։ Իզմիրի փոխ-հրամանատար գնդապետ Ճէմալ պէյ Ալասոնիայի զօրաբանակին Գ. զօրաբաժնի Բ. կիսաբաժնին հրամանատար կարգեցաւ։ Սէֆէրիհիսարի պահեստի վաշտն երէկ Իզմիրէն Սաալըքէ շոգենաւը դրուեցաւ Թէքիրտաղ ղրկուելու։ Հելլենական սահմանագլխոյն Դ. զօրաբաժնին հրամանատար Ֆէրիգ Էօմէր Ռիւշտի փաշա երէկ իրիկուն Կ. Պոլսէն Սելանիկ ուղեւորեցաւ։ Ալասոնիայէն փետրուար 19 թուով կը հեռագրեն թէ հելլենական սահմանագլխին ընդհանուր հրամանատար Միւշիր Էտհէմ փաշա իր սպայակոյտին հետ նոյն օրն հոն հասնելով, զինուորական պատիւներով ընդունուեր և անմիջապէս Ալասոնիա համախմբեալ օսմ. զօրքերն աչքէ անցունելով, կարեւոր տնօրինութիւններ ըրեր է։ Այն առողջապահական ժողովն որ կայս. իրատով հելլենական սահմանագլուխը պիտի երթայ, այսօր ճամբայ պիտի ելնէ մայրաքաղաքէս։ Էտիրնէ ղրկուած Մաւզէրեան հրացաններուն համար երէկ գիշեր ութ վակոն վառօդ ղրկուեցաւ։ Մախսուսէի շոգենաւերն օսմ. նաւահանգիստներէն անընդհատ զօրք կը փոխադրեն ի Թէքիրտաղ, ուրկից Մուրատլըի ճամբով կը ղրկուին Սելանիկ և Մանաստըր։ Կրետէի կուսակալին փոխանորդին խնդրանօք, օսմ. կառավարութիւնը մեծաքանակ ցորեն և ալիւր ղրկեց Կրետէ։ Մեծ Տէրութեանց նաւախումբերը Կրետէի և հելլենական նաւահանգիստներուն մէջ հանքածուխ չգտնելով կամ չկրնալով առնել, Իզմիր և Մալթա շոգենաւեր ղրկած են ածուխ առնելու համար։ Երէկ իրիկուն Էտիրնէ ղրկուեցան տասներկու վակոն Մաուզէրեան հրացան ու փամփուշտ։ Տօլճա Պաղչէ շոգենաւն, որ շրջանը մարտանաւի վերածուած է, վաղն առտուն Հռոդոս պիտի ուղեւորի։ Պաղչէ շոգենաւն որ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներէն պահեստի զօրք առած էր, երէկ Թէքիրտաղ ուղեւորեցաւ։ Մէճիտիէ շոգենաւն, որ Մուտանիայէն վաշտ մը զօրք, գրաստ և ռազմամթերք բեռցած էր, երէկ առտու Թէքիրտաղ ժամանեց։ Սաթըրճիւ շոգենաւն երէկ գիշեր Սեւ Ծով գնաց Էրէյլիէն զօրք առնելու։ Հոփէյտա շոգենաւն ալ Սամսոն պիտի երթայ երկու վաշտ առնելով Թէքիրտաղ տանելու։

ՊԱՅՐԱՄ. — Երէկ գիշեր լուսնոյ մահիկը տեսնուած չըլլալով, այսօր Րամազան ամսոյ երեսուն օրը կամբողջանայ. հետեւաբար վաղը պիտի սկսի Պայրամը։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ. — Ելմտական նախարարութիւնն երէկ մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել սկսաւ կառավարական բոլոր պաշտօնէից։ Բաշխումն այսօր ալ պիտի կատարուի։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի եղբայրը՝ Րիֆաթ պէյ, որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր, աւյջի գիշերը մեռաւ։

ԿԱՅՍ. ԹԻԿՆԱՊԱՀ Ահմէտ Ալի փաշա որ Սոֆիա գացած էր, երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ Մօթղղէնի մարտանաւն անցեալ օր Իզմիր հասեր է։ Այս զրահաւորն ածուխ առնելէ վերջ, դարձեալ Կրետէի ջուրերը պիտի վերադառնայ։ Երէկ եկած մասնաւոր հեռագիր մ'ալ կը ծանուցանէր թէ Իտալական Գառղէրա շրջան մարտանաւն ևս երէկ Իզմիր հասեր է։

ՈՉԽԱՐԻ ՏՈՒՐՔ. — Ելմտական նախարարութիւնն հրաման ղրկեց գաւառական իշխանութեանց, որպէս զի ոչխարի տուրքը փետր. 15էն սկսին հաւաքել, ինչպէս ամէն տարի կ'ընէին։ Ուստի պէտք եղած պաշտօնեաները կարգուեր են այս տուրքն արագապէս հաւաքելու համար։

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄ. — Էվգաֆի նախարար Ղալիպ փաշա իր տկարութենէն ապաքինած լինելով, երէկ ներկայ գտնուեցաւ նախարարաց խորհրդոյ նիստին։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ կառավարութիւնն Աթէնքի և Պիրէօսի օսմ. նորընտիր ընդհ. հիւպատոս Ահմէտ պէյի պաշտօնը վաւերացուցեր է։

ԳՆՈՒՄ. — Արքունի Ֆէսխանէն որոշած էր մէկ միլիոն օխա բուրդ գնել։ Իզմիրի մէջ գներ է 45,000 օխա, օխան 4 ղրշ. 8 փարայէն։

ՎՃԱՐՈՒՄ. — Օսմ. հանրային պարտուց վարչութիւնը Գասապայի երկաթուղւոյն յատուկ երաշխաւորութեան գումարները վճարեր է շահագործող ընկերութեան։

ՊՏՈՅՏ. — Այս միջոցիս մայրաքաղաքս գտնուող 60ի չափ անգլիացի զբօսաշրջիկներ երէկ Վոսփոր և Գատըքէօյի մէջ պտոյտներ կատարեցին մասնաւորապէս այցելելով Հայտար Փաշայի անգլ. գերեզմանատունը։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հաստատութեանց ի նպաստ կատարուած հանգանակութեան գումարն հասաւ 13,873,619 ղրուշի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովոյ վերջին նիստին մէջ ռուս պատուիրակն առաջարկեց որ առողջապահական հարկ եղած միջոցները փութով ի գործ դրուին, որպէսզի Պասրայի ծոցէն և Կարմիր ծովու ճամբով ժանտախտի մուտքն արգիլուի։ Առողջապահական պաշտօնէից խիստ հրամաններ տրուին և անոնց վրայ միշտ հսկողութիւն կատարուի, որպէսզի իրենց պաշտօնին մէջ չթերանան։ Այս առաջարկութիւն ընդունուելով հարկ եղած զեկոյցն եղաւ ձեռնհաս պաշտօնէից։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ Յանուար ամսոյ մէջ ի նպաստ Հաստատութեանս հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են.

(Շարունակութիւն)

Գումար նախորդ ցուցակի 11546 ղրշ.

Բիւզանդիոն լրագրոյ Տէր և Տնօրէն Բիւզանդ էֆ. Քէչեանի միջոցաւ Հոգաբարձութեանս յանձնուած են հետեւեալ գումարներն. — Բերրոնէ Ց. Մանուկեան 108 ղրշ. Մազուկեան եղբարց քոյր՝ հանգուցեալ տիկին Եղիսաբէթ Պիւքիւճեանի հոգւոյն 100, Նիկոմիդիացի բարեսէր ոմն 95, Նիկոմիդիացի Ց. Ս. Տէր Ակարեան 20, Հայ եկեղեցական մ'՝ Ծնունդի առթիւ իւր ժողովուրդներէն ստացած նուէրներուն ⁰/₀ 3 ը 15։ Կեսարիոյ բարեխնամ Առաջնորդ Գեր. Տ. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեան ինքնիւր ջանիւք հաւաքեալ և Հոգաբարձութեանս յանձնեալ երկու անգամով ըստ հետեւեալ ցուցակի. Կեսարիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակի հասոյթ 100, Կեսարիոյ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ շրջագայած պնակի հասոյթ 125, Գեր. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեան 50, Տիկին Սիմա Բ. Ապաճեան 75, Գէորգ Փիլիպոսեան 50, 20ական ղրշ.՝ Յակոբ Քէչեճեան, Կարապետ Քէչեճեան, Նազարէթ Փանոսեան, Գրիգոր Գունտագճեան, Դանիէլ Սաղրաֆեան, Մկրտիչ Հալաճեան, Տաճատ Բաթթալեան, Հաճի Կարապետ Պէյճիւքեան, Հաճի Միքայէլ Ճիմճիրեան, Լեւոն Ճիմճիրեան, Զօգգարեան եղբարք, Յակոբ Իգնիմիւլեան 10, Ճիւլբայիլ Իւլիքճեան 10, Յարէթ Գալըճեան 10, Բարեսէր ոմն 5։ Անդրիանուպոլսոյ Առաջնորդական Տեղապահ բարեկրօն Տէր Արսէն քահանայ Դերձակեանի ջանիւք հանգանակեալ և երկու անգամով Հոգաբարձութեանս յանձնեալ ըստ հետեւեալ ցուցակի. Ս. Գէորգ Ս. Թորոս եկեղեցւոյ մէջ շրջագայեալ պնակի հասոյթ 324, Խաչիկ և Յակոբ Բիլիճեան 324, Հռիփսիմեանց վարժարանի սանուհիք 246, Գէորգ Գօսանեան 200, Արշակունեանց վարժարանի սանունք 160, Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ Թորգոմեան վարժարանի սանունք և սանուհիք 135, Բարեպաշտուհի տիկին մը 108, Սուքիաս Սահակեան 60, Թադէոս Մօսալեան 60, Տիկին Զասուլի Ց. Բիլիճեան 54, Կիւլիզար Թ. Բիլիճեան 54, Գրիգոր Ալթունեան 54, բարեպաշտուհի ոմն 47½, Խաչիկ Գալպարեան 40, Կարապետ Ս. Գալուստեան 40, բարեսէր օրիորդ մը 27, Աւետիս Գօզիկեան 20, Միքայէլ Թուրշուճեան 20, Գրիգոր Յովհաննէսեան՝ մանկավարժ Արշակունեանց վարժարանի 20, Բարեպաշտուհի Տիկին մը 20, Գէորգ Ց. Պզտիկեան 15. Գումար 14567½ ղրուշ։

Բարեյիշատակ հանգուցեալ Մհի. Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեանի հոգւոյն համար, իւր Ազնուուհի տիկնոջ կողմանէ Հաստատութեանս ընդհանուր պատսպարելոց տրուած հացկերոյթին առթիւ նուիրուած է 200 քիլօ հաց, 77 քաշ բրինձ, 64 քաշ շաքար, 28 քաշ իւղ, 30 քաշ իրմիկ, 220 հաւ, 100 լեմոն, 100 հաւկիթ, 2 քաշ աճառ, 2½ քաշ օղի (մաստիքա)։

Նաև բարեյիշատակ հանգուցեալ Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեանի հոգւոյն համար ընդհանուր պատսպարելոց տրուած հացկերոյթին առթիւ Ազնըւաշուք Կիւլպէնկեան եղբարց կողմանէ նուիրեալ է. 76 քաշ բրինձ, 64½ քաշ շաքար, 34½ քաշ իրմիկ, 13 քաշ իւղ, 112 քաշ ըաթ-աթ-էս, 10 ոչխար և 5 օսմանեան ոսկի (540 ղրշ.)

Ազնուուհի Տիկին Նօէլ 7 չաքէթ աղջիկ տղայոց, 22 հատ պասմա ֆիստան, 12 չաքէթ փոքր մանչ տղայոց, 12 բանթալոն և 12 ելէկ, 9 ամերիքան շապիկ, 13 ամերիքան վարտիկ, 3 սնտուկ ճանփարին 1 պարկ խնձոր, 1 բաքէթ պիսքիւի, և 3 յատուկ շաքարեղէն։

Պոտոսթոյի բարեսէր ազգայինք 64 քաշ սխտոր, 136 քաշ բակլա և սիսեռ, 3½ քաշ անիսոն և քիմիօն, 216 քաշ պուլկուր, 2347 քաշ սոխ, 63 քաշ թարհանայ և 18 քաշ ոսպ. բարեսէր տիկին մը 83 հատ խաղալիկ տղայոց, բարեսէր ոմն 98 քաշ թեփ, Եավրուեան Իսագուլեան ընկ. 2 սնտուկ թէյ (13 քաշ)։

Զարչամպայի բնակիչներէն Զաֆրազեան եղբարք վասն հոգւոյ հանգուցեալ հօր իւրեանց Մհի. Յակոբ Զաֆրազեանի ձեռամբ Մինաս էֆ. Քէչէճեանի 1 պարկ լուբիա (92½)։

Տիկին Սրբուհի Աջապահեան՝ վասն հոգւոյ հանգուցեալ եղբօր իւրոյ Մկրտիչ Անպարճեանի 1 ոչխար։

Սարգիս էֆ. Տէմիրգաբուլեան 1 արծաթ խաչ ոսկեզօծ (192 տրամ), Գընճըլար գիւղի բարեսէր տիկնայք՝ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ միջոցաւ 143 քաշ պուլկուր։

Աբրահամ էֆ. Տամատեան 24½ քաշ ձիթապտուղ, Սամսոնի բարեսէր ազգայինք՝ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ միջոցաւ 190 քաշ բրինձ (2 պարկ) 186 քաշ լուբիա (2 պարկ)։

Բազալու Մեծ Նոր-գիւղի բարեսէր ազգայինք տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ միջոցաւ 458 քաշ ձիթապտուղ (6 կողով) 104 քաշ ձէթ (2 տակառ) և 110 քաշ պուլկուր, 49 քաշ թխիհանա (2 պարկ)։

Տիվրիկցի բարեսէր ազգայինք՝ ձեռամբ Մարգար Փանոսեան, Խաչիկ Թորիկեան, և Գէորգ Բարազամեանի, 2 պղինձ կաթսայ (54½ քաշ) և 2 սաճ ջրոյի երկաթ։

Պարտիզպան Յովհաննէս Պաղտասարեան 1000 հատ ելակի տունկ.

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգային Հիւանդանոցի

Վ. Ատենադպիր — Վ. Ատենապետ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Գ. ԽՎՐԷՆԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՀԱՅԵՐԷՆԻ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐՆ ԵՆ
Ս. ԳԱԲԻԹԵԱՆԻ
ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ
ԵՒ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԴԱՍԸՆԹԱՑԸ

Որոնք ամենաջերմ ընդունելութիւն գտած են բոլոր հայ դպրոցներու մէջ, Միացեալ Ընկերութեանց եւ պետական վարժարանաց մէջ։ 10—6

ՏՈՒԹԹՈՐ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յոր եւ նման բնականի, դէնթէ ձը—տրո—նիւ (ըստ տարիքի), ծոմոզո—նիւ, էօ ալտր սբ—փրոդո—նիւ երաշխաւորեալ։ «Սկոտրիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի արմատահան—նիւ։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի զարեխրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըպուգճեանց դէմ)։

Գատըգիւղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 նոր բացուած Խրխօվէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւաստրելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱԽՕՐԱԿԱՆ

Երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ Քոնսոլիտը 20 ղրշ. 3 փարա բացուելով բարձրացաւ մինչեւ 20 ղրշ. 20 փարաի, Երկաթուղին 90¼ ֆր. 92.50 ֆր. գոցուեցաւ։ Իսկ այս առաւօտ Քոնս. 20 ղրշ. 25 փարա, Երկաթուղին ալ 93 ֆր. բացուեցաւ, սեղանաւորական տագնապն անցած կերեւի Սակարաններէ։

Ղալաթիոյ Սակարանի յոյն դրամատէրներէ մին երէկ 50—60 հազարի չափ ապրանք գնելուն, միւս դրամատէրները մեծաքանակ քափառօ կը պահանջէին, յոյն դրամատէրէն։

Սակարանին խաղացողներէն անոնք որք 1896 (1312) տարւոյն մարց տամսի գինն մինչեւ հիմա չեն վճարած, այսօրուընէ սկսեալ եթէ մինչեւ ամսոյս վերջը չվճարեն, մարտ 3 էն սկսեալ Սակարանի սրահէն չպիտի կրնան մտնալ։

Սակարանի ժողովն երէկ՝ ընդ նախագահութեամբ Մ. Ֆօթիատիի՝ և ի ներկայութեան ընդհ. Գօմիսէր Վսեմ. Օսման Նուրի պէյի, գումարումարուելով, 2 ժամու չափ Սակարանի վերաբերեալ խնդրոց վրայ խորհրդածութիւններ կատարեց։

—Ռում. Երկաթուղւոյ հինգած պարտամուղերն ուք, ընդհանուր պարտուց վարչութեան կողմէ չէին ընդունուէր, Սակարանի ժողովն ի նկատի առնելով զայն՝ աղերսագիր մը տրուած էր Բ. Դրան։ Այս անգամ գոհութեամբ կ'իմանանք որ Բ. Դուռը գրած է Ելմտական Նախարարութեան թէ յետայսորիկ ամէն տեղ պէտք է ընդունուին հինգած պարտամուղերը կեղծ չըլլալն հաստատուելէ վերջ։

Երէկ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը լրագրաց միջոցաւ ծանոյց թէ, Օսմ. Գոնսօլիտէի Սէրի Դ.ին 27րդ թիւ կտրոններուն փոխարժէքը պիտի վճարէ մարտ 1/13, 97 թուէն։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.	20	17
Ամենէն բարձր գին	» 20	02
Ամենէն վար գին	» 20	20
Օսմանիյէ	» 70	—
Րումէլիի երկաթ. ֆր.	92	50
Ռէժի	» 12	10
Քռէտի ժէնէրալ օթթօմ.	» 6	35
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	» 3	85
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.	6	90
» ժուխամնս »	2	15
Սիկառէթ Ա. »	1	10
Սիկառէթ Բ. »	1	05
օս. Օթ. Շանժ է Վալ. Օ. Ո.	3	12
Ճէն. Թօպաքօ Քօրբ. շիլին	07.	—
Ճէն. Էնթէրբրայզ »	09.	—
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.	489	—
Տէրքօսի ջուրի ընկ. »	342	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ »	456	—
Թրանսվալ »	23	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.	3	50
» ութ » » »	8	—
Րում. երկ. մէկ » » »	—	—
» » ութ » » »	—	—

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱԻՕՏ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.	20	25
Րումէլիի երկաթուղի ֆր.	93	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.	110	—
Փարիզ 3 » ֆր.	22	82½
Ֆիօրին մանտա »	10	80

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի »	109	38
Բօլ Էմբէրիալ »	90	—
Մէճիտիյէ արծաթ »	108	22

Րուպլի թղթադրամ Օ. Ո.	8	57
Ֆլորին	51	10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 3 ՄԱՐՏ

Ֆրանսական Ռանթ 3 ⁰/₀ ֆր.	102	97
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. բաց. »	18	70
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. գոց. »	18	77
» » » Բ. »	32	50
» » » Գ. »	19	25
Օսմանիյէ »	335	—
Րումէլիի երկաթուղի »	92	50
Օսմ. Բռիօրիթէ »	426	50
Մաքսատուն »	442	—
Օսմ. Ռէժի »	290	—
Օսմ. Կայս. Պանքա »	518	50
Քռէտի Լիօնէ »	762	—
Սուէզի բաժնեթուղթ »	3367	—
Իտալական Ռանթ »	89	25
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	185
Դրամագեղչ »	2	—
Թրանսվաալ լանկ »	26	50

ՊԵՐԼԻՆ, 3 ՄԱՐՏ

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. մարք	—	—
» փոխառութիւն 1888 »	—	—
Րումէլիի երկաթուղի »	95	50
Անատ. երկ. պարտաթղթ. »	88	30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս. »	20	230

ՎԻԵՆՆԱ, 3 ՄԱՐՏ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ ֆիօր.	120	25
Րումէլիի երկաթուղի »	45	10
Օսմ. Ռէժի »	132	—

ԼՈՆՏՈՆ, 3 ՄԱՐՏ

Փոխ-որկի պատճառաւ երէկ գիշեր ժամը մինչեւ 9 (Ը. Ե.) հեռագիր եկած չէ։

ԱՄԷԼԻ ՎԷ ՆԱԶԱՐԻ
ՈՒՍՈՒԼԸ ԱՐԷՊԻ
Տեսական — գործնական հէնտական էրանեակ Արապերէն լեզուի հեղինակութիւն
ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Անդամ դիւանի Պետական Խորհրդի, Ելեւմտից տեսուչ Պէրպէրեան Վարժարանի և ուսուցիչ Օսմ. մատենագրութեան, Արաբերէն և Պարսկերէն լեզուաց։ Արաբերէն լեզուի ուսումն որ մինչեւ ցարդ դժուարին և անհասկնալի կը նկատուէր և զոր դիւրացնող մեթոտ մը չէր գտնուեր, ուրախութեամբ կը յայտարարենք թէ այս մեթոտն առաջինն է որ թէ կանոններ և հրահանգներ միանգամայն կը պարունակէ իր մէջ և Արաբերէն լեզուի ուսումը կատարելապէս կը դիւրացնէ։ Արաբերէնի այս դասընթացքը տարակոյս չկայ որ Օսմանեան լեզուի հետ զբաղողներուն ալ օգտակար պիտի ըլլայ։ Գինը 5 ղրուշ է։

Նոյն հեղինակին երկասիրութիւններուն կեդրոնատեղին է Պապը Ալի Ճատտէսի 78 թիւ խանութը։ 10—7

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ իչիւն ալընաճագ Թախւաք հինտի մէ սայիրէնէն չուլպաթըն 19ըն[illegible]ը կիւնիւ միւնագասասընա պա[illegible]լանըլուպ 27[illegible] ըէնչչէնպէհ կիւնիւ զարարը գաթիսի միւլչէճէկլինտէն մէ էվվէլճէ միւնագասասընա իսթիտար օլունան 2 նէվ մասէն քէօմիւրիւնիւն տախի նէվմը մէզքիւրատէ գարարը գաթիսինին իժասը մուգարրէր պուլունտուղընտան թալիպ օլանլարըն էսամը մէզքիւրատէ Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 2—3

18 շուպաթ 312

COMPAGNIE ROSSIA À S^T PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնն իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ — ... Քարաքէօյ վրայ (Հին Մուխտարեան խանը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ԲԱԶԱՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ — ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՎԱՆԴՈՄ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ			ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ		
Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000	Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000	Պահեստ	»	104,500,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000	Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000	Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑԱԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթիա, Գարաքէօյ Նէնի-Խան Ա. յարկ։
Դենաց ճիւղին Տեսուչ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՍԵՐՎԻՉԷՆ

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ-ՀԱՄԱՄ, ԱՆՏԻԿԻՐԻ ԹՈՂ.

Տպարանաց, Դպրոցական անօթութեանց, եւ Վաճառականաց համար մեծ գիւրութեամբ Լրագրի, Գրքի եւ Ազդարարութեանց համար ամէն տեսակ եւ ամէն գոյնէ Թղթեր, Մելան, Բանկէօն, Դպրոցական պիտոյք, Տետրակ, Գրիչ եւ Նկարիչ իւր բազմազան տեսակներով, վաճառատանց համար Նամակի Թուղթ, Պահարան եւ ընդօրինակութեան տետրակներ զանազան ձեւերով։ Այս եռանդը յաջողութեամբ ամենայն գիներով կը վաճառուին մեծաքանակ ...

Մ. Գ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Բառարան

ԵՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Դ. ԴԱՑԸՉԵԱՆ

Սոյն Բառարանը որ 1070 էջերէ կը բաղկանայ կը պարունակէ՝ Անգղիական լեզուի բոլոր ռեերն, ասացուածները, յատուկ անունները, սովորական համառօտութիւնք։ Կը ցեռւի բոլոր գրավաճառաց քով։
Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Քիւրքճի խան, Արամեան Տպարան։

Գին 50 Ղրշ.

Կեդրոնը դիմողներուն 100 ին 10 զեղչ կ'ըլլայ։

Հրատարակուելու համար յղուած կամ նամակ ղրկողներէ կը խնդրենք որ թղթին միայն մէկ կողմին վրայ գրեն։ Երկու երեսի վրայ գրուելէն յապաղում և դժուարութիւն կը ծագին։

ՊՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հազի, հարբուխի, լոյծի հազի, շնչարգելութեան դէմ, ևն.

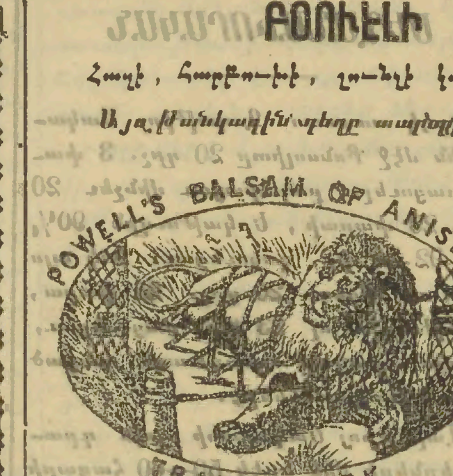

Այս Թանկագին դեղը ասպնջինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ափոփելու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, զուռութիւնն, եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակղեցնելով եւ արտաքսումը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խուխուռներով դիջեր ցերեկ հանգիստ եւ հանգիստը կորսնցնող անքնութիւնը քանի մը չափով բուժելու։ Այս անմահ դեղ հրաշքներ կը գործէ չնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆլուէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Սաորագրեալս, Թուրչինէր Համամը էֆ. ...ինեան Տօմա-Պօցէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր ... տառապեր Գամբոսէն ... բացի ... պարտիջներ ... ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄը գործածեցի եւ 3 ամիսէն ... բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելու պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Ստորագր. ԽԱՏՉԻԳԷԴ

Ընդհ. Մթերանոց Խամալեան Բարուածայի ... Կալաթիա, Փայա փողոց թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն ու դեղավաճառներու քով։

Հ. ԵՒ Ա. ՍԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՑԱՄԻՆ 1878, ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Թօփաճի խան Սուլթան-Համամ, աղբիւրին մօտ Թիւ 4 Սէրմէջէն տարանիրկից, Կ. Պոլիս

Արդուզարդի և նորաձեւութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ

ՊՈՌՏԷ.— Պարզ և Մուսլինի վրայ, բանուած ամէն լայնքով. մասնաւորապէս օծիւռի համար ձևոյ տեսակներ, Վօլաններ Երիոճներու համար։— ԹԵԼԱ.— Վալանսիէն, Դաշո, Թիւլ, Քէօրիւր, Ճանթիյեի, Պալթոն, ... ամէն տեսակ, Մետաքսէ, Բթանէ և Բուրդէ։— ԲԱՍՄԱՆԹԸՐԻ.— Պունձաքով, և առանց Պունճուքի Մետաքսեայ և ոսկեզօծ զանազան տեսակներ, Մօթիֆ, Կառնիթիւռ, Աէնթիւր, ..., Փեսոռը եայլն։ ԳՕՐՏԷԼԱ.— Կրօն, Մօսաւէ, Սաթէն, Ֆանթէզի, ..., Թաւշեայ ամէն տեսակներ ամէն լայնքով։— ԳՐԵՔ ԵՒ ԿՈՃ.— ..., Գուէր Անկլէզ, Դոկէզվէր, Կազ, Նուբնաւոր, ... բէծ բուրդ և մետաքս, ..., Մուսլին եայլն։— ՑԱՆՑԻԿ.— Ամէն տեսակ Թանթէլայէ, ..., Ճարբ, Անտալուզ, Գլխարկի վէլօ, Թիւլ վարագոյր բանուած և Թանթէլայէ, ծաղկով և պարզ չինուած Ճիպուններ։— ՁՈՒՌՈՒՑ.— Կաշիէ, Մետաքսէ և Բթանէ։— ԲՈՌՍԷ.— Գաղղիական ձևոյ և ձեւաւոր, պարզ, Բոլուշով և մետաքսէ։— ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՔՕՂԵՐ.— Կանուանց համար տող. հագուստ և գլխարկ։— ԲՈԴՆԵՂԷՆ ԾԱՂԻԿՆԵՐ.— Շալ Ֆիշիւ եայլն։— Շալեր.— Շալ Պալանուոնց համար, Ծաղիկով նաև Ֆինօ Շալ էքոսէ ամէն մեծութեամբ։

Ամէնքն ալ առաջնակարգ գործարաններէ ընտրուած ճաշակաւոր և հարուստ զանազանութիւն։ ՈՐՈՇ ԳԻՆԵՐ և աժանութիւն։ Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ վաճառումներ։

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և Ալեքսանդրիա միջև բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիգդորեան	10500	Ֆլավեան	3500
Ազմէնեան	10500	Ճէնիտիեն	3500
Ֆէնիրեան	10500	Բըրժիըն	3000
Լանքասդրեան	9000	Ալճէրեան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապեան	3500
Գօլոմպեան	8000	Աթէնեան	2500
Ծօրճեան	8000	Անտալուզեան	2500
Պնադօնեան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինեան	8000	Լէգալեան	2000
Բալքինեան	3700	Մինճօ	900
Վալօնեան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիվօնօ	800
Տամեան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷԺՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պաթումի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անոնցմէ շոգենաւը յուղեւոր 12 ին (Ն. Տ.) Մարսիլիա պիտի մեկնի ճիշդ օրէն չորս ժամ յետոյ։

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղեւորներու և ապրանքներու համար
Նաւուղէգի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՌԷՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 1

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՔԹ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է յարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղեղի հիւանդութիւններն, ... , նեարդային տկարութիւն, ..., անհակաւն կարողութեանց վաղաժամ կորուստ, եւ այժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումներ։ Կը բուժէ դժուարամարսութիւն, ջղային եւ սրտի, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան շրջանի խանգարումներ, հիւծախտ, եւ ամոլութիւնը։ Կը վերագնէ ոյժերու կորուստ որ յառաջ եկած է ... կամ անժամանակ ... Ջղերին ... մէջ ... ուղեղին ... անմիջական ... Մէկ կամ բազմաթիւ ... ՏՔԹ. ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ... Ֆիզիքական եւ ուղեղային գրգռութիւնն կը սաեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենդանական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական գոյացութիւնն է։ Կրողը կը կենդանացնէ մարդկային գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով առոյգ առողջութիւն, ճնչպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ և զուարթութեամբ։ Ախորժակ կու տայ, կը զուտէ և կը զօրացնէ արեանն եւ նոր ոյժ կու տայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածութեան առաջին օրէն իսկ, մտաւոր կարողութեանց յաւելմամբ և զօրութեան զգացմամբ, ... Մարմնական վերանորոգում, ախորժակի հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աչքը կ'ապրի ..., Դէմքը կը սկսի լինել, ... կը գունաւորին, աչքը շողուն, մորթը պայծառ գոյն մը կ'առնէ, մազերն ոյժ կը ստանան։ Զգուշացէք նմանութիւններէն։ Տքթ. Լալորի Ֆոսֆոտինը պարունակող է ամէն շիշերուն մէջ ... կարմիր գրոշմը կը կրեն սա բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Այս դեղին յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծիքներ։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլ. Ընդհանուր մթերանոց ... պահականոցին քով, Կալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանը, Թիւ 95 եւ 97։

ՌԵՅՆՕԼՏԻ ԿՈՒԹ ՍԲԷՍԻՖԻՔ

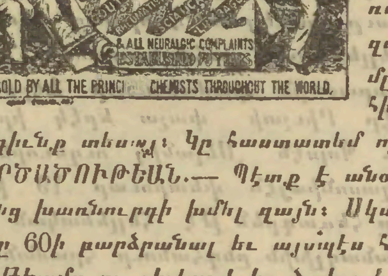

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը և կոզացաւն եւ բոլոր ջղային ցաւերը։ Աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամոքում առաջ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լոնտոնի նշանաւոր Տր. Տէյի կը գրէ. «Ինչ մը աւելի Ռէյնօլտի ԿՈՒԹ ՍԲԷՍԻՖԻՔը ... հիւանդներու ... կը փութամ ըսել որ մինչ ... արդիւնք տեսայ։ Կը հաստատեմ որ աւելի չատ ազդեցիկ դեղ է։» ՀՐԱՀԱՆԳ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ.— Պէտք է անօթի փորանց, պատկելէ անմիջապէս առաջ առնել խառնուրդի խմել զայն։ Սկսելու է 40 կաթիլէն որ կրնայ հետզհետէ գինչեւ 60ի բարձրանալ եւ այսպէս հետզհետէ մինչեւ 120ի։ Մեծ եւ փոքր քանակութեամբ ու շիշերով կը ծախուի մեր Թուրքիոյ միակ ներկայացուցչին ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱՅի անգլիական ընդհանուր մթերանոցը, 95 եւ 97, Եուքսէք Գալտըրըմ, Վօյվօտա, Կալաթա-Շիշլիի Թրամվէյներու կայարանը, Պահականոցին քով։ ԾԱՆՕԹ.— Սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ անգլիական եւ ամերիկեան դեղեր։

(89)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»ի

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄՔԸ

Իր մտադրութիւնը կատարել բռնելու համար Տիանայի պահանջումներուն հետ, եւ անհաւոր պայքար մը յառաջ եկաւ, յորում սակին հասնեցաւ աւելի առաւ քան արիւնը պատերազմի դաշտերուն վրայ։ Ընդհանուր հասկցաւ թէ իր հարստութիւնն երկար ատեն պիտի չբաւէր։ Գործերն էին այն աղբիւրն ուսկից Միշակայտի պնդամ անդամ կը քաղէր իր հասոյթները. ինչո՞ւ համար ինքն ալ անոր պէս պիտի չընէր։ Մինչեւ այսօր իր ծուլութեան պատճառաւ էր որ կասած էր։ Կարեւոր գումարներ ճարելու հարկը մղեց զինքն իր ծուլութեան յաղթելու, եւ իր կենաց մէջ առաջին անգամ ըլլալով սկսաւ լրջօրէն աշխատիլ։ Մոլութիւնը սիրտ առաւ անոր, եւ բստ որում սխալ չէր, ի սկզբան յաջողեցաւ իր գործողութեանց մէջ։

Բայց Սաքարանի մէջ ըրած շահերը շատ անհաստատ թուեցան իրեն։ Բաղդը կրնար դառնալ, եւ նախընթաց օրուան օգտակար արդիւնքը կրնար հակակշռուիլ յաջորդ աւուր ձախող արդիւնքով։ Աւելի ամուր լծակ մը փնտրելու եւ գտաւ։ Ընդհանուր հեռագրութեան գործն ի գլուխ ելնելու վրայ էր։ Գլխագրական ահագին ընկերութիւն մը կազմուած էր Լըրըպուլէյի խնամօք, եւ արդէն տէրութիւնական աշխարհն այս կարեւոր գործողութիւնն հրապարակ հանելու կ'զբաղէր։ Համայն Եւրոպա շահակից էր արդիւնքին վասն զի հեռագրաց գինը, մրցման պատճառաւ, կիսովին պիտի իջնէր եւ այսպէս վաճառականութիւնը մեծապէս պիտի օգտուէր նոր ընկերութեան ընձեռած դիւրութիւններէն։ Անգլիա շատ թշնամի կ'երեւէր։ Կառավարութիւնն իր Բարիղի դեսպանին միջնորդութեամբ միջամտել տուած էր։ Անգլօ-ամերիկեան հեռագրաթելին անգլ. ընկերութիւնը բաժիններուն մեծ մասը գնելու տրամադիր կը թուէր, ֆրանսական ընկերութեան վրայ առաւելութիւն ունենալու համար։ Բայց Լըրըպուլէ կ'երաշխաւորէր իր ձեռքն եւ իր բարեկամաց ձեռքն անցունել, իբրեւ հիմնադիր, այնքան բաժինք որ առաւելակշռութիւնն երաշխաւորեալ պիտի ըլլար ֆրանսացի մեծանուններուն։ Կարեւոր առեւտուր մը տեղի պիտի ունենար նոր թղթակցութեան վրայ, երբ միջնորդութեան հետապարտութեան գնումներ համար հարկ եղած օրէնքն հրատարակուէր։ Բռնելարկութիւնը դժուարութիւններ յարուցանելու երեւոյթ չունէր, և Լըրըպուլէ ծանուցած էր թէ պիտի խօսէր, եւ ըստ որում իր քաղաքական բարեկամներն եւ ... Միրակայտի ... ներուն մէջ մեծամասնութիւն ունէին, ամէն ինչ կատարելապէս յաջող պիտի երթար։ Գործերն ... հասար եւ էապէս ... ։

Լուի մտքը գրեթէ չանդրադարձ ըրաւ այս գործողութեան վրայ, ... գիտէր, որովհետեւ մեծ հարստութեամբ չափ մեծամեծ գումարներ, որով կարենալ առատօրէն նպաստել Տիանայի ծախուց։ Նախապատրաստական ժողովներուն մէջ, որք ամէն չարթու կը գումարուէին, կը հանդիպէր Լըրըպուլէի, բայց սա, տխրադէմ, խոժոռ կ'ըլլար իրեն։ Համեմատ անոր, դիրքեր կ'ողջունէին, բայց իրարու հետ չէին խօսեր։ Օր մը Թողիա մէկ կողմ առաւ Լուին եւ ըսաւ անոր.

— Լըրըպուլէ գրեթէ գործէն դուրս հանել կ'ուզէ, ինծ յայտնեց թէ անհաճոյ էր իրեն դէմ առ դէմ գտնուիլ քեզ հետ... ինծ յանձնեց կարգադրութիւն մ'առաջարկել քեզ։ Ծէն-Տրնիի գործարաններուդ մէջ հեռագրապարանին ... պիտի հրաժարիս եւ 500 հազար ֆրանքի հատուցում մը պիտի ընդունիս միջնորդութեան ունեցած աշխատութեանց ու ծախուցդ համար։ Աշխատութիւնն սկսուած չէ, գործն հազիւ սկսուած է... Տե՛ս, ի՛նչ կ'ուզես ընել։

— Բայց ակներեւ է այդ. չեմ ընդունիր. միթէ Լըրըպուլէ կը ծաղրէ՞ զիս։ Ապահովեալ մեծամեծ շահեր ունիմ։ Հեռագրապարանին շինութիւնը դաշնագրով ինծ կը վերաբերի։ Պէտք է որ ... վճարուի ինծ, կէսը զըրամով եւ կէսն ալ հիմնադրի բաժիններով։ Առաջուց շահուած հարստութիւն մը կայ ձեռքս։ Հայրս այս շահագրգռութեան համար աշխատած էր, քանի որ տեւ գրեթէ տասն տարի է որ իրականացման ճամբուն մէջ է։ Հինգ հարիւր հազար ֆրանքի փոխարէն պիտի չհրաժարիմ եւ տասն կատարած գործէն... Շատ քաջ է Ու... բակոյսի անգամն։

— Աւելի՞ կ'ուզես։

— Մանականութենէս զատ ուրիշ բան մը չեմ ուզեր։

— Կը սխալիս. դժուարութիւններ պիտի հանէ քեզ դէմ։

— Ի՞նչ դժուարութիւն։

— Ո՛հ, ամէն տեսակ. պարկութիւն պիտի հանէ թէ լաւ չինուած չէ, ինքը պիտի խօսէ զքեզ եւ պատճառ պիտի ըլլայ որ ժամանակին չաւարտէս. Դատաւոր պիտի ունենաս. վարպետորդի մարդ է, և կ'ատէ զքեզ։ Ս տանորդի, ինչո՞ւ համար ձեռքէն առիր Տիանան։ Մ արտած էի քեզ...

— Բարիզի ամենէն կրուն կինն է։

— Բարիզի ամենէն աղուոր կին ը քու տանդ մէջ է, Տիկին Էրօն է... Վերջապէս չե՞ս հասնիր, կարգադրութեան մը գալու։

— Ո՛չ։

— Ուրեմն, զգոյշ կեցիր, վասն զի պիտի չխնայէ քեզ։

— Վախու բան մը չունիմ։

— Աւելի լաւ։ Ամէն պարագայի մէջ մէկէ որ ես ջանացի պէւերդ բանալ եւ պատասխանիքն համար մի՛ ամբաստանէր զիս։

— Ո՛հ, սիրելիս, ո՛րքան յանձնու ես. պաշտպանած չենք ընէր, գործ մը կ'ընենք։ Ո՛չ մեռնող պիտի ըլլայ եւ ո՛չ ալ վիրաւոր։

— Կը վախնամ։

Թողիա լեզուն փոխեց եւ ա՛յնքան զուարթ երեւցաւ որքան քիչ մ'առաջ լուրջ եղած էր։

— Եւ Սըր Ճէ՞յմսն, ի՞նչ կ'ընես զայն։

Լուի սկսաւ խնդալ։

— Բայց ինչ որ ըլլալու պիտորութիւն ունի։

— Հետը կը խաղա՞ս։

— Ո՛չ, խաղի մէջ մեծ բաղդ ունի։

— Ուրեմն շատ ցաւած ըլլալու է Լըրըպուլէյի վրայ։

— Կը կարծեմ թէ Լըրըպուլէ ա՛լ առելի կը ցաւի Սըր Ճէյմսի վրայ... ա՛ն առ կնոջ հետ իր կապակցութեան մէջ, տմուսինն էր ամենէն աւելի իրեն հաճելին... Իրենց աներեւոյթ անհամաձայնութեանց հակառակ, իրարու հետ համաձայնելու համար ստեղծուած այս երկու էակներն իրարմէ անջատեցին, դէշ բան է այս... Ի՞նչպէս կըլլայ եթէ հաշտեցնենք զիրենք. լաւագոյն կը համարիմ Տիանայէն հրաժարիլ քան հեռագրաթելէն։

— Լըրջօրէ՞ն կը խօսիս... զուշ Թողիա իր բարեկամը դիտելով։

— Ոչ, կատակ կ'ընեմ, ըսաւ Լուի նորէն իր պաղարիւնութիւնը վերստանալով։

— Բարի գիշեր։

Երկու բարեկամները բաժնուեցան։ Ինչ որ ալ ունենար, Լուի կատակ չէր ըներ, երբ Տիանայէն «հրաժարելու» վրայ կը խօսէր։ Եթէ այս վերջինը չէր բռնած անոր անձնասիրութիւնն, որ անոր ամենէն զարգացած զգացումն էր, նոյնպէս շատ անոյշ չէ թէ Լուի իր դիւրաբեկ ուսերուն համար արդէն չափազանց ծանր գտած չըլլար անոր լուծը։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՓՈՉԱՃԵԱՆ